

Kvindens brug af steroider

– et interviewstudie af faktorer, der påvirker måden,
hvorpå kvinder bruger steroider

Af Emilie Hougaard

Billede fra: <https://stock.adobe.com/nz/images/illustration-of-woman-bodybuilder-vector-drawing/266073104>

Kandidatuddannelsen i Kriminologi, 4. semester 2019

Aalborg Universitet

Gruppe 22

Vejleder: Steffen Bo Jensen

Antal ord: 22.448

Abstract

The use of anabolic androgenic steroids is dangerous due to the severe and harmful side effects associated with their intake (including damage on the liver, kidney and heart) and their use are forbidden in Denmark (Ahrens og Thorbjörnsson 2017; Anti Doping Danmark u.å.; Nedergaard c). Traditionally viewed as a male-dominated issue, there is a great knowledge gap on the use of steroids among women as it is a relatively new phenomenon (Vinther og Johannisson 2018:68). But as women's use of steroids is increasing, it is necessary to address this knowledge gap in order to advise current female users and potentially prevent future users.

The objective of this thesis is to investigate how women's use of steroids is influenced by using criminological theories as explanatory factors. The aim of the study has been twofold: 1) to investigate how criminological theory can explain the influence of selected factors, from the existing literature, on how women use steroids; and 2) what factors women themselves stress when sharing their experiences with steroid use.

The empirical method used is semi-structured qualitative interviews with three women, who have personal experience with the use of steroids.

The thesis concludes that the way women use steroids is influenced by the women's boyfriends, however it is unclear whether the influence is through a learning process or by a management of the women's use of steroids without elements of learning. The relation to a steroid-using environment is also influencing how women use steroids; especially the participation in bodybuilding competitions that have an influence on both the types of steroids and the doses used. Participation in competitions also affects how women want to sculpture their bodies, which further ties to their use of steroids. It was, in this study, not possible to investigate the stigmatization in public. The experienced stigmatization of the healthcare system is possibly affecting women's way of using steroids, but the effect of their experience is more pronounced in their use or lack of use of the health care system. Neutralizations techniques are used to justify the way women use steroids but these techniques are however also questioned by one of the participating women. The following themes mentioned by the interviewed women themselves when sharing their experiences, seems to have been important factors for their use of steroids. Side effects of steroid

use, for example certain changes in appearance or a disease diagnosis can lead to a reduced or different use of steroids, whereas other effects on appearance do not have any influence on the use. The reactions and behaviour from friends and family towards the women's use can provoke an either more extreme steroid use or a reduced use. Lastly, unaccustomed breaks from steroids can influence how women restart their use by using stronger types of steroids than those arranged by their coach, or what the woman herself thinks appropriate.

The chosen criminological theories can to some extent explain how these factors influence women's use of steroids but vast conclusion is hard to draw due to the empirical material and the theories applicability. Further work is encouraged to address the issue.

Indholdsfortegnelse

Tro- og loveerklæring.....	5
1 Indledning.....	6
<i>Problemformulering</i>	7
<i>Forskningsdesign</i>	8
<i>Forskningsfelt</i>	8
Litteratursøgning og afgrænsning	8
Eksisterende viden.....	10
<i>Forskningsspørgsmål</i>	12
<i>Kriminologisk relevans</i>	14
<i>Begrebsafklaring</i>	15
<i>Specialets opbygning og struktur</i>	15
2 Metodiske overvejelser	17
<i>Metodisk ramme</i>	17
<i>Dataindsamling</i>	19
<i>Præsentation af informanterne</i>	21
<i>Empirien - Kvindernes narrativer</i>	22
<i>Databehandling</i>	23
Transskribering.....	23
Kodning.....	24
<i>Etiske overvejelser</i>	25
3 Teoretiske perspektiver	26
<i>Læring via en primær relation</i>	26
<i>Miljøet som løsning</i>	29
<i>Samfundets stigmatisering</i>	31
<i>Berettigelsen af kriminalitet</i>	33

4 	Påvirkning af måden, hvorpå kvinder bruger steroider på individ-, gruppe-, og samfundsniveau	36
	<i>Kærestens påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider</i>	<i>37</i>
	<i>Miljøets påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider.....</i>	<i>41</i>
	<i>Stigmatiseringens påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider.....</i>	<i>46</i>
	<i>Berettigelsen af kriminalitetens påvirkning af, hvordan kvinder anskuer måden, hvorpå de bruger steroider</i>	<i>51</i>
	<i>Opsummering</i>	<i>55</i>
5 	Påvirkningen af måden hvorpå kvinder bruger steroider ud fra temaer italesat af kvinderne.....	57
	<i>Bivirkninger.....</i>	<i>58</i>
	<i>Reaktioner fra familie og venner.....</i>	<i>60</i>
	<i>Uvante pauser.....</i>	<i>62</i>
	<i>Opsummering</i>	<i>63</i>
6 	Diskussion.....	64
	<i>Den producerede videns kvalitet.....</i>	<i>64</i>
	<i>Diskussion af brugen af dybdegående interviews med få informanter</i>	<i>65</i>
	<i>Diskussion af brugen af narrativer</i>	<i>66</i>
	<i>Teoriernes muligheder og begrænsninger i forhold til genstanden</i>	<i>68</i>
	<i>Teoriernes brugbarhed i forhold til hinanden</i>	<i>72</i>
7 	Konklusion	75
8 	Referenceliste.....	77
Bilag.....		82
	<i>Bilagsoversigt.....</i>	<i>82</i>
	<i>Bilag 1: Søgeord og databaser anvendt ved litteratursøgningen.....</i>	<i>83</i>
	<i>Bilag 2: Interviewguide.....</i>	<i>84</i>
	<i>Bilag 3: Samtykkeerklæring</i>	<i>85</i>
	<i>Bilag 4: Oplysning om interviewets formål og rammer.....</i>	<i>86</i>

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at jeg egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Jeg er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<https://www.aau.dk/uddannelser/studievejledning/regler/plagiat>

Jeg er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står jeg inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

1| Indledning

"Det er farligt og ulovligt at bruge anabole steroider. Det ved de fleste." (Ahrens og Thorbjörnsson 2017). Sådan lyder den første linje fra én af de artikler, der har sat fokus på steroidbrug sammen med flere Tv-udsendelser inden for de sidste år. Anabole steroider, også kaldet anabole androgene steroider¹, er en fællesbetegnelse for testosteron og syntetisk fremstillede testosteronlignende stoffer (Anti Doping Danmark u.å.). De har alle har både en vævs- og muskelopbyggende (anabol) effekt og maskuliniserende (androgen) effekt (Københavns Kommune u.å.; Nedergaard a). Brugen af steroider er farlig på grund af de mange bivirkninger, der medfølger et brug. Bivirkningerne spænder fra akne og en mørkere stemme til forhøjet blodtryk, hjerteskader og leverskader (Anti Doping Danmark u.å.; Nedergaard c). Brugen af steroider blev ulovligt i 1993 ved vedtagelsen af loven om *'lov om forbud mod visse dopingmidler'* (Dopingloven 1999) og kan i dag medføre bøde eller fængsel i op til to år (Dopingloven 1999:§4; Lov om ændring af forskellige love på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område 2004§16). Det er spændingsfeltet mellem steroiders sundhedsmæssige og ulovlige aspekt, der har skabt interessen for feltet.

Brugen af steroider har længe været kendt inden for idrætten (Breivik, Hanstad, og Loland 2009:4; Vinther og Johannisson 2018:11). Brugere har typisk været voksne mandlige atleter, men brugen har spredt sig til både voksne og unge, mænd og kvinder, atleter og ikke-atleter (Onakomaiya og Henderson 2016:549; Singhammer og Ibsen 2010:8; Vinther og Johannisson 2018:31). I Danmark er brugen blandt kvinder, der dyrker fitness, styrketræner og deltager i bodybuilding konkurrencer, et forholdsvis nyt fænomen (Vinther og Johannisson 2018:68). Generelt er der få studier omhandlende kvinders erfaringer og motiver med et steroidbrug, samt om miljøet, der omgiver deres deltagelse i bodybuilding konkurrencer (ibid.:69). Studier, der undersøger prævalensen blandt kvinder i Danmark, er ligeledes mangelfulde. Der er kun enkelte studier, hvor studiepopulationen indbefatter både mænd og kvinder. Det gælder for et studie fra 2010, hvor prævalensen blandt alle respondenter var 1,5%, mens prævalensen blandt de respondenter, der trænede i et fitnesscenter, var 3,3%. Et andet dansk studie fra 2015 blandt folkeskoleelever fandt en prævalens på 0,0%

¹ Herefter anvendes blot ordet steroider.

(ibid.:33), og et studie blandt kunder i et kosttilskudsfirma fandt en prævalens på 15% (Nedergaard b). Forskellen på prævalensen for studiepopulationerne indikerer en højere prævalens i specifikke miljøer, hvilket flere udenlandske studier understøtter (Singhammer og Ibsen 2010:21). Kendskabet til udbredelsen blandt kvinder er derfor mangelfuld. Der er imidlertid andre markører som antyder, at brugen kan være ved at brede sig for kvinder. For kvinder er det blevet mere legitimt at efterstræbe en muskuløs krop, hvilket blandt andet afspejles i udtrykket, der florerer på de sociale medier om at *"strong is the new skinny"* samt i kvinders øgede deltagelse i bodybuilding- og fitnesskonkurrencer (Vinther og Johannisson 2018:68). Deltagertal for kvindelige deltagere til DM i bodybuilding steg med 50% mellem år 2012 og år 2014 (fra 200 til 300 deltagere). Deltagerantallet for kvalifikationen til DM, som kaldes 'Newcomers', steg ligeledes i samme årrække fra 70 til 517 deltagere, hvilket er en stigning på 738%. Kvindernes deltagelse i disse miljøer stiller høje krav til deres udseende, og der kan være en positiv holdning til brug af motionsdopingstoffer, deriblandt steroider (ibid.). Der er ifølge Vinther og Johannisson indikationer af, at der i fitness- og bodybuilding miljøet er en forestilling om, at steroidbrug er en selvfølgelig og nødvendig del af deltagelsen i bodybuilding konkurrencer, og at kvinder i stigende grad anvender steroider (ibid.:68+69).

Der er ikke mange undersøgelser, som inddrager teoretiske forklaringsmuligheder for kvinders brug af steroider, eller hvad der kan påvirke brugen. Enkelte studier har fokuseret på motivationen af kvinders brug, men der er manglende viden omkring måden, hvorpå kvinder bruger steroider, og hvad der kan påvirke måden. Her kan en række kriminologiske teorier måske hjælpe i belysningen af, hvordan kvinder bruger steroider. Det er denne viden nærværende speciale forsøger at bidrage til ved besvarelsen af nedenstående problemformulering.

Problemformulering

Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på, og hvordan kan kriminologiske teorier belyse dette?

Forskningsdesign

For at besvare specialets problemformulering er valgt et abduktivt forskningsdesign med en todelt undersøgelse. Den første undersøgelsesdel er den mest fremtrædende. Her udarbejdes forskningsspørgsmål på baggrund af eksisterende litteratur og udvalgte kriminologiske teorier på henholdsvis individ-, gruppe- og samfundsniveau, som afprøves på specialets indsamlede empiri. Det abduktive forskningsdesign er relevant, idet det giver mulighed for at undersøge, om de opstillede forskningsspørgsmål passer med den indsamlede empiri (Czarniawska 2015:290). Niveauinddelingen er med udgangspunkt i de kriminologiske teoriers fokus på enten individ eller struktur eller en blanding i deres forklaring af kriminel adfærd. Udarbejdelsen af forskningsspørgsmålene er et sammenspil mellem den eksisterende forskning på området og kriminologiske teorier på de inddelte niveauer. Det abduktive forskningsdesign gør det ligeledes muligt at inddrage undersøgelsens anden del, hvor faktorer, som forskningsspørgsmålene ikke favner, undersøges i specialets indsamlede empiri. Empirien består af kvalitativt interviewmateriale med kvinder, der har erfaring med steroider. Forskningsspørgsmålene danner grundlag for interviewet og bliver i analysen afsæt for at undersøge de kriminologiske teoriers forklaringskraft. For at kunne afprøve teoriernes forklaringskraft på den indsamlede empiri, udformes der teoribundne arbejdsspørgsmål til brug i analysen. Således danner besvarelsen af arbejdsspørgsmålene grundlag for besvarelsen af forskningsspørgsmålene, som i sammenhæng med undersøgelsens anden del, danner grundlag for besvarelsen af specialets problemformulering.

Forskningsfelt

Nedenstående afsnit indledes med en beskrivelse af processen for litteratursøgningen, samt afgrænsningen af faktorer der kan påvirke måden, hvorpå kvinder bruger steroider på henholdsvis individ-, gruppe- og samfundsniveau. Herefter præsenteres den eksisterende forskning af faktorer på de inddelte niveauer.

Litteratursøgning og afgrænsning

Den indledende litteratursøgning var bred for at undersøge samtlige mulige faktorer, der kan påvirke kvinders brug af steroider med ord for steroider, kvinder og forbrug i en kombination (se

bilag 1 for uddybende søgeproces). Søgningen resulterede primært i studier omhandlende typer af præparater, samt hvilke doser kvinder anvender, og hvilke bivirkninger de oplever. Studier af denne type er blevet frasorteret, da kvantitative målinger af kvinders steroidbrug ikke er af interesse for nærværende speciale. Søgningen resulterede også i studier omhandlende faktorer, der kunne have betydning for brugen af steroider på de inddelte niveauer. På individniveau gjaldt det studier, der omhandlede motivation for brugen, relationers påvirkning, vold ved brugen af steroider og brug af andre illegale stoffer. Da kvinders motivation tidligere er blevet teoretisk belyst blev dette emne fravalgt. Ligeledes blev emnet om vold og brug af andre illegale fravalgt. Fravalget skyldtes, at studierne om vold primært omhandlede, hvordan steroider påvirker den steroidbrugendes aggressionsniveau (Pedersen, Wichstrøm, og Blekesaune 2001; Sagoe, Andreassen, og Pallesen 2014), mens fravalget af studier omhandlende brug af andre illegale stoffer skyldtes en afgræsning til steroidbruget som det kriminelle udgangspunkt. Derfor blev relationers betydning udgangspunktet for den videre litteratursøgning. Søgningen indeholdte ord for relationer som *"relation*", "introduc*", "influenc*", "encourage*", "advice**"* i sammenhold med ord for steroider og kvinder (se bilag 1).

For at fremsøge studier på gruppeniveau stod det tidligt i processen klart, at subkulturteori indenfor kriminologien kunne være anvendelig for faktorer på gruppeniveau. Dette ledte til en søgning efter studier med ord som *"norm*", "culture, subculture"*. Her resulterede søgningen udelukkende i studier omhandlende mænd, hvorfor nedenstående faktorer på gruppeniveauet baseres på studier af mænd (se bilag 1).

På samfundsniveau viste den indledende litteratursøgning studier, der havde undersøgt stigmatiseringen af steroidbrugere, og i søgningen efter yderligere studier blev ordet *"stigma**"* anvendt stadig i kombination med ord for steroider og kvinder (se bilag 1). Søgningen resulterede i studier af både mænd og kvinders oplevelser af stigmatisering, som inkluderes i forskningsfeltet.

Dertil er snowball metoden blevet anvendt, hvilket blandt andet førte til endnu et tema på individniveau, som vil blive præsenteret nedenfor i forskningsfeltet.

I litteratursøgningen er der ikke blevet skelnet mellem studier af konkurrerende steroidbrugere og ikke-konkurrerende steroidbrugere. Dette skyldes til dels, at nogle studier blander de to grupper, dels ønsket om at kunne undersøge eventuelle forskelle mellem måden at bruge steroider på for de to grupper og dels den vanskelige adgang til feltet, som vil blive beskrevet i metodekapitlet.

Eksisterende viden

Herunder præsenteres den eksisterende viden ud fra de udvalgte faktorer fra litteratursøgningen på henholdsvis individ-, gruppe- og samfundsniveau.

Relationer på individniveau

På individniveauet fokuseres på en-til-en relationens påvirkning til forskel fra gruppens påvirkning på gruppeniveau. Studier har fundet, at forskellige relationer har betydning for kvinders brug af steroider. Der er studier, som viser, at træneren (O. S. C. Abrahin m.fl. 2013:29), lægen (O. Abrahin m.fl. 2017:249) og vennerne (Innerdal 2015:43; Korkia, Lenehan, og McVeigh 1996:72) kan have indvirkning på kvinders steroidbrug via opmuntring til brug. En steroidbrugende kæreste er i flere studier beskrevet som en vigtig relation i forbindelse med kvindens steroidbrug, hvilket er særligt for kvinders brug (Börjesson m.fl. 2016:3; Innerdal 2015:42; Korkia, Lenehan, og McVeigh 1996:72). Kærestens rolle var enten at introducere kvinden for steroider, men kunne også være at presse kvinden til at påbegynde et brug (Börjesson m.fl. 2016:3; Innerdal 2015:42). Kæresten kunne ligeledes stå bag en styring af kvindernes steroidbrug (Innerdal 2015:48).

Miljøet på gruppeniveau

Indenfor træning og bodybuilding forekommer der træningsfællesskaber, hvor steroidbrugere deltager (Kimergård og McVeigh 2014; Maycock og Howat 2005). I fællesskaberne eksisterer viden om brugen af steroider, som ofte er af selveksperimenterende og anekdotisk karakter (Kimergård og McVeigh 2014:5; Maycock og Howat 2005:320). Delingen af denne viden har stor betydning for, at deltagerne opfatter deres steroidbrug som trygt (ibid.). I nogle henseender kan den eksisterende viden, ifølge Kimergård og McVeigh (2014), fører til etablerede grænser for et 'fornuftigt' og 'ansvarsfuldt' brug for eksempel i forhold til doser og injektionspraksis. I andre henseender kan det øge risikoen ved for eksempel forkert injektionspraksis (Kimergård og McVeigh 2014:5). Et studie af kvinder viser, at der i træningsfællesskaberne med steroidbrug kan eksistere en normalisering af brugen af steroider (Innerdal 2015:46). Kvinders øgede deltagelse i fitness- og bodybuilding miljøet kan grundet steroidernes brug i miljøet ansues som en påvirkende faktor for måden, hvorpå kvinder bruger steroider.

Stigmatisering på samfundsniveau

I samfundet forekommer stigmatisering af steroidbrugere som ved al anden form for brug af illegale stoffer (Griffiths, Murray, og Mond 2016:447). Stigmatiseringen kan ses som todelt, idet steroidbrugere både stigmatiseres af venner, familie og i det offentlige rum (Griffiths, Murray, og Mond 2016:453; Korkia, Lenehan, og McVeigh 1996:72; Maycock og Howat 2005:322) samt i deres møde med sundhedsvæsenet (Jørstad, Skogheim, og Bergsund 2018:72; Maycock og Howat 2005:322; Yu, Hildebrandt, og Lanzieri 2015:51; Zahnow m.fl. 2017:76). Et studie fra 2015 viste, at sundhedsprofessionelle i højere grad stigmatiserede en case med en steroidbruger end en case med en kokainbruger og en kontrolcase (Yu, Hildebrandt, og Lanzieri 2015:51). Stigmatiseringen blandt steroidbrugere i sundhedsvæsenet kan være oplevelsen af, at helbredsproblemer betragtes som steroidbrugerens eget ansvar på grund af steroidbruget. Derudover kan det være oplevelsen af ikke at blive mødt med respekt eller en seriøs behandling af helbredsproblemerne (Jørstad, Skogheim, og Bergsund 2018:72). Resultatet af stigmatiseringen er ifølge flere studier, at steroidbrugere ikke søger hjælp i sundhedsvæsenet, ikke hjælpes med deres helbredsproblemer, samt at deres steroidbrug ikke mindskes (Griffiths, Murray, og Mond 2016:447; Jørstad, Skogheim, og Bergsund 2018:73; Yu, Hildebrandt, og Lanzieri 2015:51; Zahnow m.fl. 2017:76).

At undgå den lovgivningsmæssige kontrol på individniveau

Den sidste faktor, der er inkluderet adskiller sig fra de tre andre faktorer. Teorien der anvendes i belysningen af faktoren placeres på individniveauet, men selve faktoren placeres på samfundsniveauet. Den sidste faktor omhandler, hvordan kvinderne selv anskuer deres måde at bruge steroider på. Det særlige ved denne faktor tydeliggøres under udarbejdelsen af forskningsspørgsmålet. Først præsenteres det studie, der ligger til grund for at inkludere kvindernes syn på lovgivningen og deres eget brug af steroider. På samfundsniveau er lovgivningen om steroider en vigtig del af samfundets regulering af steroidbrug. Et norsk studie af steroidbrugene kvinder fra 2015 fandt, at kvinderne, til trods for at steroidbrug er ulovligt i Norge, ikke anså deres forbrug som ulovligt (Innerdal 2015:46).

Det er ovenstående fire faktorerers påvirkning af måden, hvorpå kvinder bruger steroider, der undersøges i specialets første undersøgelsesdel, og som belyses med brugen af nedenstående udvalgte kriminologiske teorier.

Forskningsspørgsmål

Herunder præsenteres de forskningsspørgsmål, der er blevet udarbejdet i en associering mellem forskningsfeltet og kriminologiske teorier til besvarelsen af, hvordan kriminologiske teorier kan belyse kvinders måde at bruge steroider på.

Kærestens betydning på individniveau

På individniveauet er kærestens betydning valgt som en en-til-en relation, der kan have betydning for måden, hvorpå kvinder bruger steroider. Udvælgelsen skyldes studierne uddybning af kærestens påvirkning, sammenlignet med studierne af de andre relationer, samt på grund af det særlige forhold, at relationens påvirkning primært gælder for kvinders brug.

En teori, der arbejder med disse en-til-en relationer, og befinder sig på individniveauet, er læringsteori, hvor fokus for kriminalitet er på individet. Læringsteori bygger på antagelsen om, at kriminel adfærd tillæres, som al anden form for adfærd, via relationer (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014e:127). Kærestens påvirkning kan anskues som en læringsproces, hvor introduktionen til et steroidbrug kan omfatte læring af, hvordan kvinderne skal bruge steroider. Til belysningen af kærestens betydning, for måden hvorpå kvinder bruger steroider, anvendes Ronald L. Akers' læringsteori 'Social Learning Theory: Differential Association-Reinforcement'. Teorien fokuserer hovedsageligt på læring via et individs primære relationer som havende størst betydning for læringen (Akers 1985:46). Læring af en specifik adfærd forgår ifølge Akers via belønning og straf for adfærden eller gennem imitation (ibid.:44-46). Med udgangspunkt i kæresten som en primær social en-til-en relation, og med afsæt i Akers' sociale læringsteori, er følgende forskningsspørgsmål på individniveauet: *Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på via en læringsproces af belønning, straf og imitation, som de gennemgår med deres kæreste?*

Miljøets betydning på gruppeniveau

Som nævnt i litteratursøgningen er der inden for kriminologien især fokus på subkulturens betydning for deltagelsen i specifikke grupper eller miljøer. Subkulturteori har både fokus på individet og strukturen, idet kriminelle handlinger i gruppen forekommer som et modsvar på strukturelle forhindringer (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014b:168). Subkulturer er ifølge Albert K. Cohen en søgen efter alternative statussystemer end dem, der eksisterer i det konforme samfund på grund af problemer med at tilpasse sig det konforme statussystem (Cohen 1955:66-68). Med udgangspunkt i miljøets betydning for brugen af steroider og med afsæt i Cohens subkulturteori er følgende forskningsspørgsmål på gruppeniveauet: *Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på af forholdet til et miljø, hvor steroider forekommer?*

Stigmatiseringens betydning på samfunds niveau

Indenfor kriminologisk stigmatiseringsteori er der et paradigme af teoretikere, som beskæftiger sig med, hvilken betydning stigmatisering har for den kriminelles handlinger. Den udvalgte teori, til belysning af kvinders måde at bruge steroider på, er blot én indenfor paradigmet, hvor teoretikere som Edwin M. Lemert og John Braithwaite ligeledes har bidraget til en forståelse af stigmatiseringens betydning. For nærværende speciale er Lawrence W. Shermans 'Defiance Theory' valgt, da den, som den eneste teori, beskæftiger sig med den, hvordan den stigmatiserede oplever stigmatiseringen emotionelt. Oplevelsen af stigmatiseringen betragtes som værende optimalt at belyse med specialets valgte metode, og eventuelt den påvirkning det har for kvindernes måde at bruge steroider på. Sherman tager udgangspunkt i sanktioner som et udtryk for stigmatisering, og ifølge teorien vil oplevelsen af sanktionen enten fører til at kriminelle handlinger øges, mindskes eller vedbliver det samme (Sherman 1993:445).

Med udgangspunkt i stigmatiseringen af steroidbrugere og med afsæt i Shermans teori er følgende forskningsspørgsmål på samfunds niveauet: *Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på af den stigmatisering de oplever i det offentlige rum og i sundhedsvæsenet?*

Kvindens eget syn på måden hvorpå de bruger steroider på individniveauet

Lovgivningen af steroider kan være hæmmende for kvinderne, idet en kriminalisering i sig selv sender et signal om, at et steroidbrug er forkert. Indenfor kriminologien er der især én teori, som er

anvendelig i forståelsen af, hvordan den kriminelle kan berettige sine handlinger også den kriminelle, der anskuer lovgivningen som positiv (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014e:128). Teorien er udarbejdet af Gresham M. Sykes og David Matza og er teorien om neutraliseringsteknikker. Teorien kan både ansues som en læringsteori, idet Sykes og Matza mener neutraliseringsteknikker læres, og som en kontrolteori. Begge anskuelser placerer teorien på individniveauet. I nærværende speciale ansues teorien som en kontrolteori, idet fokus for anvendelsen af teorien er den mulighed neutraliseringsteknikkerne skaber således, at den kriminelle kan undgå kontrollen det konforme samfund har i forbindelse med kriminalitet ved at godkende, retfærdiggøre eller undskylde kriminaliteten (ibid.). I dette speciale udgør lovgivningen den samfundsmæssige kontrol. Når denne faktor placeres som den sidste både i forskningsfeltet, her i forskningsspørgsmålene og senere i analysen, er det for at give hele opgaven en struktur, hvor faktorerne for kvindernes måde at bruge steroider på belyses førend det belyses, hvordan de forholder sig til måden, de bruger steroider på. Med udgangspunkt i det norske studie, som viste, at kvinderne ikke anså deres eget steroidbrug som kriminelt, og teorien om neutraliseringsteknikker, er sidste forskningsspørgsmål: *Hvordan forholder kvinderne sig til den måde de bruger steroider på ud fra brugen af neutraliseringsteknikker?*

Disse fire forskningsspørgsmål danner rammen for undersøgelsen sammen med undersøgelsen af andre mulige faktorerers betydning for kvinders måde at bruge steroider på.

Kriminologisk relevans

Den manglende viden om kvinders steroidbrug og deres øgede deltagelse i miljøer, hvor steroider kan være normaliseret, kræver en større forståelse af kvinders brug. Forståelsen er vigtig for at kunne forebygge brugen, samt kunne rådgive og hjælpe de kvinder, der bruger steroider. Viden om, hvad der påvirker kvinders måde at bruge steroider på, vil kunne bidrage med en forståelse for, hvilke områder man eventuelt kan rette en forebyggende indsats imod.

Begrebsafklaring

Kvinderne omtales som havende et brug eller forbrug af steroider frem for et misbrug. Denne betegnelse er valgt for at undgå udfordringen i at bestemme, hvornår der er tale om et skadeligt forbrug, hvilket ville defineres som et misbrug ifølge Sundheds- og Socialstyrelsen (Vinther og Johannisson 2018:14+15).

Specialets opbygning og struktur

Kapitel 2 indeholder de metodiske overvejelser og refleksioner, der udgør rammen for besvarelsen af specialets problemformulering. Empiriens karakter belyses ligeledes og specialets informanter præsenteres.

Kapitel 3 beskriver de udvalgte kriminologiske teorier, der anvendes i belysningen af, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes. Teorierne anvendes både i besvarelsen af de udarbejdede forskningsspørgsmål samt i belysningen af de temaer, som ikke favnes af forskningsspørgsmålene, og som kvinderne selv italesætter.

Kapitel 4 er det første af to analysekapitler. Her besvares de fire udarbejdede forskningsspørgsmål med brugen af de i kapitel tre beskrevne teorier i belysningen af, hvad der påvirker kvinders måde at bruge steroider på, og hvordan kriminologiske teorier kan anvendes i denne belysning.

Kapitel 5 er specialets andet analysekapitel, hvor de temaer, der ikke blev favnet af forskningsspørgsmålene, og som italesættes af kvinderne som havende betydning for måden, hvorpå de bruger steroider, analyseres med brugen af de i kapitel 3 beskrevne kriminologiske teorier.

Kapitel 6 udgør specialets diskussion, som både består af metodiske og teoretiske diskussioner. De metodiske diskussioner fokuserer på de i kapitel 2 beskrevne metodiske overvejelser mens de teoretiske diskussioner fokuserer på problemformuleringens anden del omhandlende, hvordan kriminologiske teorier har kunnet anvendes i belysningen af kvinders måde at bruge steroider på.

Kapitel 7 indeholder specialets konklusion, hvor problemformuleringen besvares på baggrund af de samlede fund, overvejelser og diskussioner i specialet.

2| Metodiske overvejelser

Dette kapitel indeholder en beskrivelse af det metodiske grundlag for specialet. Kapitlet indledes med en beskrivelse af den metodiske ramme for specialet og det videnskabsteoretiske udgangspunkt. Herefter følger en beskrivelse af dataindsamlingen, inden specialets informanter præsenteres. Dette efterfølges af en præsentation af databehandlingen, og kapitlet afrundes med de etiske overvejelser for specialet.

Metodisk ramme

Nedenstående afsnit præsenterer den metodiske ramme for specialet. Indledningsvist begrundes valget af den kvalitative metode samt det semistrukturerede interview efterfulgt af en beskrivelse af den hermeneutiske videnskabsteori og dens anvendelse i specialet.

Dette speciale omhandler kvinders oplevelser og erfaringer med måden at bruge steroider på. Den kvalitative metode er netop velegnet til belysningen af individers oplevelser (Jacobsen 2018:36), hvorfor denne metode danner grundlag for specialet. Da specialet tager udgangspunkt i et abduktivt forskningsdesign, har jeg valgt at anvende det semistrukturerede interview. Med brugen af det semistrukturerede interview forekommer både muligheden for at spørge til kvindernes holdninger til de udarbejdede forskningsspørgsmål samt plads til, at kvinderne kan fortælle om temaer, som forskningsspørgsmålene ikke favner, da der skabes rum til at afvige fra de fastlagte spørgsmål i interviewsituationen (Tanggaard og Brinkmann 2017:36).

Med afsæt i problemformuleringen og det valgte forskningsdesign vil specialets vidensbidrag være en fortolkning af det empiriske materiale, som udgøres af interviewene med de deltagende kvinder. Skabelsen af viden ud fra fortolkning kan forstås ud fra en hermeneutisk videnskabsteoretisk ramme, idet den hermeneutiske videnskabsteori netop anskuer skabelsen af viden som en fortolkningsproces (Juul 2012:107). Inden for den hermeneutiske videnskabsteori placerer specialet sig inden for den filosofiske hermeneutik. I den filosofiske hermeneutik er forskeren altid en aktiv

del af fortolkningen på grund af forskerens forforståelser (ibid.:122). Forforståelserne må ifølge den filosofisk hermeneutiker Hans-Georg Gadamer afprøves i den konkrete undersøgelse, og i fortolkningsprocessen må forskeren være åben overfor nye erfaringers påvirkning af forforståelsen (ibid.:125). Min forforståelse af kvinders brug af steroider er både præget af en indledende undersøgelse af feltet med udgangspunkt i Tv-udsendelser, deltagelse i et foredrag om doping og en bred litteratursøgning om emnet samt i udarbejdelsen af forskningsspørgsmålene. Forforståelsen gav mig ikke kun mulighed for at have et indgående kendskab til faktorerne bag forskningsspørgsmålene, men også til andre temaer for kvinders brug af steroider, for eksempel bivirkninger og typer af steroider. Viden der gjorde det muligt at spørge ind til kvindernes fortællinger. Mine forforståelser udfordres i kraft af de udarbejdede forskningsspørgsmål, idet kvinderne under interviewene gives mulighed for at forholde sig til de forforståelser, som ligger bag forskningsspørgsmålene. På denne måde udfordres mine forforståelser med de nye erfaringer, kvinderne bidrager med (ibid.:129).

Processen for skabelsen af viden i den hermeneutiske videnskabsteori er en pendlen mellem fortolkningen af genstandsfeltets dele, som skaber forståelse for genstandsfeltets helhed. Vekselvirkningen mellem de to kaldes for den hermeneutiske cirkel, og i kraft af specialets placering inden for den filosofiske hermeneutik er forskeren en aktiv del af cirklen (Juul 2012:125). For specialet udgør fortolkningen af empirien, for både forskningsspørgsmålene og af andre mulige faktorer, delene i den hermeneutiske cirkel. Fortolkningen af delene bidrager til helhedsforståelsen af måden, hvorpå kvinder bruger steroider. Den cirkulære struktur for dannelsen af viden illustrerer fortolkningens evige proces, hvor en konklusion aldrig vil bidrage til en endegyldig fortolkning (ibid.:115). Konklusionen af specialet vil give den bedst mulige fortolkning i besvarelsen af problemformuleringen, men forståelsen af måden, hvorpå kvinder bruger steroider, vil aldrig blive fuldstændig i et hermeneutisk perspektiv grundet fortolkningens vedvarende proces (ibid.:110). Desuden vil der altid være andre fortolkningsmuligheder af delene samt dele, som ikke undersøges (ibid.). Denne udfordring er også til stede i specialet, hvor det netop anerkendes, at forskningsspørgsmålene ikke vil favne samtlige faktorer, der påvirker kvinders måde at bruge steroider på. Til trods for inddragelsen af undersøgelsens anden del om andre mulige faktorer, vil helhedsforståelsen, set ud fra et hermeneutisk synspunkt, aldrig blive fyldestgørende (ibid.).

Med forskningsdesignet og den overordnede metodiske ramme er formålet i besvarelsen af problemformuleringen at give en fortolkning af nogle mulige faktorer, der kan påvirke måden, hvorpå kvinder bruger steroider med forståelse for, at denne fortolkning altid vil kunne være op til diskussion og kunne kritiseres.

Det er dermed ikke formålet at konkludere, hvilken kriminologisk teori, der bedst kan forklare kvinders måde at bruge steroider på, eller hvilken faktor, der har størst betydning for kvinders måde at bruge steroider på. Det er derimod tanken, at inklusionen af flere faktorer og flere teorier vil belyse det komplekse ved problemstillingen og fremhæve forskellige forklaringsformer ved brugen af forskellige teoretiske perspektiver og muliggøre en diskussion og refleksion over de forskellige fortolkningsmuligheders undsigelses kraft.

Hermed den metodiske ramme præsenteret. Nedenfor følger en beskrivelse af dataindsamlingen.

Dataindsamling

Følgende afsnit er en præsentation af de metodiske overvejelser, der er foretaget under dataindsamlingen. Afsnittet indeholder en præsentation af adgangsforhandlingen, udarbejdelsen af interviewguiden samt rammerne for interviewet, som specialets datagrundlag udspringer af.

Adgangen til en lukket gruppe

Forhandlingen af adgang til kvinderne viste sig at være særdeles udfordrende, hvilket ifølge Åkerström og Wästerfors (2018) kan skyldes valget om at interviewe kvinder, der selv begår kriminalitet (Åkerström og Wästerfors 2018:146).

Adgangen til kvinderne forsøgte jeg at opnå gennem følgende forskellige kanaler med inspiration fra Åkerström og Wästerfors (2018): 1) venners bekendte eftersom erfaring med kriminalitet ikke behøver at findes udenfor ens egen omgangskreds (ibid.:145), 2) via opslag på to online træningsfora (ibid.:146), 3) personlige mails til to kvinder hvoraf den ene havde en dopingsag for flere år siden, og den anden har lagt et steroidbrug bag sig², hvilket kan lette adgangen, idet den

² Kontakten til de to kvinder blev anbefalet af en tidligere forsker indenfor muskelbiologi, som har indblik i området.

kriminelle adfærd er fortid (ibid.) og 4) gennem et samarbejde med lektor Dorthe Brogård Kristensen fra Syddansk Universitet. Det blev samarbejdet med Dorthe, som skabte adgang til kvinderne via en af hendes bekendte. Dorthe arbejder på et pilotprojekt, som skal undersøge, hvordan træning bliver optimeret blandt danske fitnessmedlemmer. Herunder er Dorthe interesseret i brugen af steroider blandt kvinder, hvorfor vi har indgået et samarbejde om deling af empiri. Under et indledende interview arrangeret af Dorthe med en af de kvinder, der også deltager i nærværende speciale, tilbød kvinden at skabe kontakt til flere steroidbrugende kvinder. Dette resulterede i yderligere to informanter. Antallet af informanter for specialet er derved tre kvinder, der alle har erfaring med brugen af steroider. Antallet af informanter hænger således både sammen med specialets tidsramme og den udfordrende adgang til kvinderne (Tanggaard og Brinkmann 2017:32). Således siger den tredje og sidste kvinde, jeg interviewede, om antallet af informanter *”Det er en **utrolig** lukket gruppe, du har valgt at skrive om. **Helt** vanvittigt, og det er utrolig, at du **overhovedet** er nået op på tre, synes jeg”* (steroidbrugende kvinde), hvilket belyser udfordringen ved at finde informanter.

Ud over at skabe adgang til kvinder, der bruger steroider, er det også nødvendigt at udarbejde en interviewguide til brug under interviewet (Tanggaard og Brinkmann 2017:36).

Udarbejdelse af interviewguide

Interviewguiden er udarbejdet med en skelnen mellem specialets forskningsspørgsmål og de interviewspørgsmål, der stilles til kvinderne (Tanggaard og Brinkmann 2017:38). Interviewspørgsmålene består dels af åbne spørgsmål om kvindernes træning, deres steroidbrug, deres introduktion til steroider og deres holdning til steroider, dels af konkrete spørgsmål, hvor der spørges ind til kvindernes holdning til de udvalgte faktorer på individ-, gruppe- og samfundsniveau, se bilag 2. Ved at omfatte begge typer af spørgsmål skaber interviewguiden plads til, at kvinderne kan italesætte det, som de synes er vigtigt samtidig med, at det giver mulighed for nogle konkrete svar om deres holdninger til de udvalgte faktorer.

Der er inden interviewene blevet udarbejdet en samtykkeerklæring, som den nye databeskyttelseslovgivning foreskriver. Samtykkeerklæringen er udarbejdet ud fra den tilgængelige skabelon fra Aalborg Universitet (Aalborg Universitet 2019) og er at finde i bilag 3.

Rammerne for interviewet

Interviewene med kvinderne fandt sted på fælles aftalt tid og sted, således kvinderne havde medbestemmelse over, hvor de ønskede at fortælle om deres brug af steroider. Den interviewede blev placeret overfor interviewerens i et såkaldt klassisk 'stoleinterview', hvor der tales om det aftalte emne, og samtalen optages (Åkerström og Wästerfors 2018:142). Denne form for interview valgte jeg både på baggrund af anonymitetsforhold og for at skabe rum for fortællinger. Havde interviewet for eksempel været i form af det, som Åkerström og Wästerfors kalder for '*go-alongs*', hvor jeg kunne have været med under en af kvindernes træningspas (ibid.), ville fortællinger og refleksioner kunne have været forstyrret af både omgivelserne og kvindernes egen fysiske udfoldelse.

Præsentation af informanterne

Herunder præsenteres de tre interviewede kvinder under deres alias.

Anne har altid motioneret, men efter hun så en venindes forvandling fra at være meget tynd til muskuløs, besluttede hun selv at søge samme udseende ved styrketræning. Efter to års intens træning påbegyndte Anne sit steroidbrug, og har brugt steroider uafbrudt i fire år. Først i år (2019) har hun haft en pause fra brugen. Anne har taget meget høje doser af steroider, også meget mere end hvad mænd bruger. Anne bekymrer sig ikke om bivirkninger, men synes at målet om at vinde de bodybuildingskonkurrencer, hun stiller op i, er det vigtigste. Hun har en drøm om at kunne leve af bodybuilding i udlandet.

Kamilla har som Anne altid motioneret. Kamilla har dyrket forskellige sportsgrene og har brugt steroider sporadisk alt efter, hvilken sportsgren hun har deltaget i. Efter at have afprøvet forskellige sportsgrene endte Kamilla i bodybuilding miljøet, og med deltagelsen fulgte brugen af steroider. Hun har brugt mange forskellige præparater og høje doser, men har i en periode ikke brugt steroider på grund af sygdom. På interviewtidspunktet er hun ved at være klar til at begynde igen. Kamilla har deltaget i konkurrencer herhjemme, og hendes plan er at stille op til konkurrencer i udlandet.

Sanne har ligeledes altid motioneret, men det var først, da hun fik en kæreste, der selv brugte steroider og som dyrkede bodybuilding, at hendes træning tog fart med træning flere gange om dagen sammen med kæresten. Brugen af steroider fulgte med træningen sammen med kæresten, og Sanne havde planer om at stille op til konkurrencer. I en periode tog Sanne flere forskellige steroider og holdt pause hver tredje måned. På grund af en alvorlig sygdomsdiagnose droppede Sanne at stille op til konkurrencer, og bruger i dag udelukkende ét enkelt steroid i forbindelse med sin 'almindelige' træning.

Empirien - Kvindernes narrativer

På mange måder kan man sige, at interviewene udgjorde narrative fortællinger mere end en objektiv beskrivelse af kvindernes brug af steroider. Narrativer kan defineres som

"a temporally ordered statement concerning events experienced by and/or actions of one or more protagonists" that "draws selectively on lived experience" (Sandberg 2010:451).

Kvindernes narrativer er en ganske bestemt retrospektiv kobling af nogle oplevelser og nogle handlinger i forbindelse med deres steroidbrug (Presser og Sandberg 2015:1). Narrativer bruges primært til at fremstille vores identitet, som vi ønsker, den skal være (Sandberg 2018:253). Kvindernes deltagelse som informanter er derfor relevant at dvæle lidt ved. Narrativer som empiri er relevante for kriminologien, fordi lovovertredelser i sig selv indbyder til historiefortællinger (ibid.:255). Kvindernes deltagelse beror jo på deres ulovlige steroidbrug, som jeg gennem interviewet kommer til at stille dem delvist til ansvar for, når jeg eksempelvis stiller spørgsmål om deres holdning til lovgivningen. Dette kan give kvindernes narrativer karakter af et forsvar for deres handlinger og skabelsen af en moralsk fortælling om dem selv (Mattingly 2013:303). Narrativerne skal derfor ansues som en positioneret moralsk fortælling om kvindernes steroidbrug og ikke som en sand fortælling, og de skal analyseres med varsomhed. Det er ifølge Sandberg (2010) ikke essentielt om der er tale om sandhed, idet narrativer stadig vil kunne anvendes i forståelsen af værdier, kulturer og fællesskaber (Sandberg 2010:447+448), men narrativernes muligheder skal stadig indgå som en metodisk refleksion. Præmissen for specialets analyse er, at kvindernes

fortællinger anvendes, som de præsenteres af kvinderne. Der stilles derfor ikke spørgsmålstegn ved sandheden af kvindernes fortællinger i løbet af analysen. Derimod vil der i diskussionskapitlet for specialet blive diskuteret, hvad denne præmis har af betydning for specialets konklusioner.

Endnu en metodisk overvejelse for brugen af narrativer som empiri er narrativernes dynamik. Narrativer bygger på oplevelser og erfaringer, men narrativer kan også i sig selv producere erfaringer (Presser og Sandberg 2015:2+4). De er ikke statiske, men vil ændre sig over tid, ligesom erfaringer kan ændre sig, og vil afhænge af, hvem de deles med (ibid.). Kvindernes narrativer påvirkes derved også af mig som interviewer, idet narrativer også bruges til at underholde, fascinere, skræmme og meget mere (Sandberg 2018:251+252). Den måde, jeg har reageret på under interviewene kan derved have opmuntret til specifikke narrativer, som ville være anderledes, hvis jeg, eller en anden interviewer, havde reageret anderledes (ibid.:247).

Databehandling

Databehandlingen af de tre interviews har bestået af en transskribering samt kodning af materialet, hvor fremgangsmåden præsenteres nedenfor.

Transskribering

Ved transskribering forekommer der en oversættelse fra det talte sprog til det skriftlige, og ved denne oversættelse vil der gå information tabt (Tanggaard og Brinkmann 2017:43). Til trods for det tabte i oversættelsen, som typisk vil være kropssprog og stemmeføring, vil der altid forekomme transskribering til afrapportering af et projekt (ibid.). Alle tre afholdte interviews blev transskriberet indenfor to dage, og inden et nyt interview fandt sted, for at have interviewet friskt i erindringen og ikke sammenblande oplevelserne (ibid.). Interviewene er blevet transskriberet ordnært med notering af pauser, smil og grin og høj stemmeføring er markeret med **fed**. Korte pauser er noteret med "- ", mens lange pauser er noteret med "...".

For at gøre de mange siders transskriberinger til mere håndterbare data, er der blevet foretaget nedenstående kodning af empirien.

Kodning

Kodning af interviews grupperer data, som gør den mere håndterbar i forhold til analysen (Kristiansen 2015:484). Kodningen af empirien for specialet er blevet foretaget på to forskellige måder for de to undersøgelsesdele.

Kodningens første trin, til brug i analysens omhandlende forskningsspørgsmålene, tager afsæt i forskningsspørgsmålene. Det har resulteret i følgende fem koder; kæresten, miljø, stigmatisering i det offentlige rum, stigmatisering i sundhedsvæsenet samt neutraliseringsteknikker, som er præsenteret i figur 1 på s. 37. Kodningens andet trin tager afsæt i de arbejdsspørgsmål, der udarbejdes i teoriafsnittet. Disse koder udgør grundlaget for analysen. Ud over de teoribundne koder tilføjes endnu en kode for både kæresten, miljø, stigmatisering i det offentlige rum og stigmatisering i sundhedsvæsenet. Denne kode indeholder muligheden for at kode udtalelser fra kvinderne, hvor den overordnede kode er til stede, men som ikke favnes af de teorispecifikke koder. Tilføjelsen af den ekstra kode skal sikre at også andre perspektiver end dem, der synliggøres ved arbejdsspørgsmålene, kan inddrages i analysen. Transskriberingerne blev gennemlæst og kodet ud fra koderne i trin 2 i figur 1 på s. 37.

Kodningen til brug i analysen, omhandlende de temaer forskningsspørgsmålene ikke favner, blev grebet anderledes an. I første gennemlæsning for denne kodning blev samtlige temaer, der ikke blev favnet af forskningsspørgsmålene, tildelt koder. Dette resulterede i de 12 koder præsenteret i første trin i figur 2 på s. 58. Endnu en gennemlæsning sikrede, at alle tre kvinders narrativer blev undersøgt for samtlige 12 koder. En tredje gennemlæsning af transskriberingerne undersøgte, hvilke af koderne der med brug af kvindernes narrativer kunne belyse måden, hvorpå de bruger steroider. Dette resulterede i de tre følgende temaer: Oplevede bivirkninger, responsen på familie og venners reaktioner og uvante pauser, der er vist i trin 2 i figur 2. Det er disse tre temaer, der danner grundlag for analysen af denne undersøgelsesdel. Dermed ikke antaget at de resterende ni temaer ikke kan have betydning for måden, hvorpå kvinder bruger steroider, men blot at det ikke kan belyses med den indsamlede empiri.

Etiske overvejelser

De etiske overvejelser er en vedvarende proces gennem specialets forskellige faser (Brinkmann 2017:472+473). Nedenfor præsenteres de etiske overvejelser ved interviewet og i afrapporteringen.

Interviewguiden er udarbejdet med opmærksomhed på, at den kan indeholde temaer, som medfører, at kvinderne ser deres steroidbrug i et andet lys end inden interviewet (Brinkmann 2017:476). Den asymmetriske magtrelation mellem interviewer og den interviewede er ligeledes overvejet, idet udarbejdelsen af forskningsspørgsmålene definerer bestemte versioner af virkeligheden omkring steroidbrug (ibid.:470). Disse overvejelser har resulteret i henvisningen til andres fund i interviewspørgsmålene, således at jeg som interviewer ikke henviser til, hvad der er rigtig eller forkert.

Inden interviewet er kvinderne blevet oplyst om specialets formål og interviewets rammer. Rammerne har haft fokus på anonymitet, at kvinderne kan svare så uddybende, som de ønsker, samt at interviewet ikke skal skabe ubehag for dem som deltagere, se bilag 4. Dette fokus er valgt for at give kvinderne vished om, at de kan sige fra i interviewsituationen, hvilket kan være svært (Brinkmann 2017:476).

I afrapporteringen optræder kvinderne under de aliaser, som de er blevet præsenteret under i dette kapitel på s. 21. Synonymerne er tildelt for at bevare kvindernes anonymitet (Brinkmann 2017:477). Alt personhenførbart, som deltagelse i specifikke konkurrencer eller intime nuværende relationer, er udeladt for at sikre, at kvinderne ikke er identificerbare. Det kan på grund af kvindernes interne relationer være en etisk udfordring, hvis de kan genkende sig selv og hinanden i afrapporteringen. Mulighed er til stede, da jeg har valgt at afskille de tre kvinders narrativer med nævnelse af deres identitet i analysen og i præsentationen af dem. Den etiske udfordring er især vigtig, hvis kvinderne udtaler sig negativt om hinanden. Valget om alligevel at adskille deres narrativer skyldes det en vurdering af, at kvinderne ikke udtaler sig negativt i forhold til hinanden, samt for at kunne belyse de forskelle narrativerne indeholder (ibid.), og hvad disse forskelle eventuelt har af betydning for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider.

3| Teoretiske perspektiver

Følgende kapitel præsenterer de kriminologiske teorier, der ligger til grund for de udarbejdede forskningsspørgsmål og som danner grundlag for undersøgelsen af, hvad der påvirker kvinders måde at bruge steroider på, og hvordan kriminologiske teorier kan belyse dette. Præsentationerne er præget af de udarbejdede forskningsspørgsmål, og er derfor ikke fuldkomne for den enkelte teoris mulige forklaring af kriminalitet eller mulige forklaringer for kvinders måde at bruge steroider på. Denne afgrænsning af teorierne er valgt for at skabe en analytisk klarhed samt på grund af placeringen af teorien og den enkelte faktor på de angivne niveauer. Teorierne præsenteres enkeltvis: Først teorien om læring på individniveauet, dernæst teorien om subkulturer på gruppeniveauet, herefter teorien om stigmatisering på samfundsniveau og til sidst teorien om neutraliseringsteknikker, der ligeledes placerer sig på individniveauet. Hver beskrivelse af teorierne indeholder de primære antagelser om forklaringen af kriminalitet. Efter hver præsentation er der udarbejdet arbejdsspørgsmål til besvarelsen af forskningsspørgsmålet, som danner ramme for analysen. Kritiske refleksioner om teoriernes brugbarhed og anvendelse vil diskuteres løbende i analysen og i diskussionskapitlet af specialets metode og teori.

Læring via en primær relation

Kærestens betydning, for hvordan kvinder bruger steroider, belyses med Ronald L. Akers' sociale læringsteori. Afgrænsningen for præsentationen af denne teori tager udgangspunkt i individets primære relationer som værende af størst betydning for læringen, hvorved teoriens belysning af gruppers og subkulturers betydning udelukkes fra følgende præsentation. Nedenfor præsenteres Akers' sociale læringsteori derfor med fokus på intime relationer.

Akers' teori bygger på syv påstande om, hvordan kriminalitet læres. De syv påstande præsenteres med henblik på at anvende dem i analysen i kapitlet 4 i undersøgelsen af, hvordan de i teorien nævnte påstande via en læringsproces fra kæresten kan påvirke kvindernes måde at bruge steroider på.

Første påstand: Kriminel adfærd³ læres ved principperne i operant betingning, hvor adfærden formes ved stimuli, der følger som konsekvens af adfærden (Akers 1985:41+42). Adfærden formes enten ved forstærkning eller straf. Forstærkning af adfærden sker gennem en proces, hvor stimuli øger hyppigheden af adfærden ved enten positiv eller negativ forstærkning. Positiv forstærkning forekommer, hvis individet oplever en positiv stimulus for sin adfærd i form af en belønning som for eksempel social accept, status, medaljer eller penge (ibid.:43+44). Negativ forstærkning forekommer, hvis adfærd fører til, at en ubehagelig eller smertefulde stimuli undgås for eksempel undgåelse af straf (ibid.:44). Formes adfærden med straf sker det gennem en proces, hvor adfærden aftager som resultat af stimuli. Ligesom forstærkning kan straf også være baseret på både positive og negative stimuli. Positiv straf forekommer, når der tilføjes en straf som konsekvens af adfærden, mens negativ straf forekommer, når et privilegium eller en belønning fjernes (ibid.). Beskrivelsen af straf som noget "positivt" eller "negativt" indebærer ikke en bedømmelse af, hvad der er rigtigt eller forkert, men blot en forståelse af om der tilføjes eller fjernes noget fra individet som konsekvens af adfærden (ibid.).

Anden påstand: Kriminel adfærd læres både gennem antisociale situationer og sociale interaktioner, som begge kan forstærke eller undertrykke adfærden (Akers 1985:41). Nedenfor udfoldes udelukkende de sociale interaktioner grundet det analytiske fokus på relationers betydning og teoriens fokus på social læring som vigtigst for læringsprocessen (ibid.:46). I sociale interaktioner forekommer der foruden forstærkende stimuli også diskriminative stimuli. Diskriminative stimuli er situationsspecifikke og afgør under, hvilke omstændigheder en specifik adfærd vil medføre en specifik konsekvens (ibid.:49). Diskriminative stimuli kan være de fysiske omgivelser, andres adfærd eller de ord der veksles mv. (ibid.).

Både de forstærkende og de diskriminative stimuli har betydning for den differentielle forstærkning, som er den proces, der afgør, om den kriminelle adfærd bliver dominerende frem for den konforme adfærd (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014a:143).

³ Der anvendes i afsnittet begrebet 'kriminel adfærd' frem for begrebet 'afvigende adfærd', som anvendes i den anvendte kilde. Begrebet kriminel adfærd vælges på baggrund af specialets fokus, og da dette begreb er blevet anvendt i tidligere udgaver af teorien (Akers 1985:41).

Tredje påstand: Kriminel adfærd læres hovedsageligt af de individer, som udgør de væsentlige kilder til et individs forstærkninger, og de vil have størst indflydelse på adfærden (Akers 1985:46). Læring kan også forekomme ved imitation af en observeret adfærd (ibid.). Læring ved imitation har størst betydning, når en ny adfærd skal tilegnes, og hvis den imiterede respekteres, og adfærden er blevet oplevet belønnet (ibid.:46+47).

Fjerde påstand: Kriminel adfærd kræver læring af specifikke teknikker, der skal anvendes til at begå kriminalitet samt læring af holdninger og undgåelsesprocesser. Denne læring afhænger af de forstærkere og forstærkningsmuligheder, der er virksomme og tilgængelige (Akers 1985:41). De teknikker, der skal anvendes for at bruge steroider, vil være specifikke for denne form for kriminel handling (ibid.:48), idet teknikkerne vil omhandle, hvilke typer af steroider man skal anvende samt hvilke doser.

Femte påstand: Kriminel adfærd, og hyppigheden hvormed den forekommer, afhænger af de forstærkende stimuli tilgængelighed og effektivitet, samt om adfærden er blevet gjort fordelagtig eller ufordelagtig (Akers 1985:41). Om adfærden defineres som rigtig eller forkert, afhænger af de 'definitioner', der ledsager adfærden (ibid.:49). Definitionerne er de rationaliseringer, moralske holdninger, orienteringer mv., der knyttes til adfærden og som udtrykkes verbalt (Akers 1985:49; Cullen, Agnew, og Wilcox 2014a:142+143). Definitionerne vil enten gøre lovovertrædelser fordelagtige eller ufordelagtige (Akers 1985:51). Der eksisterer to former for definitioner, der gør lovovertrædelser fordelagtige: a) definitioner som gør lovovertrædelser til noget ønsket eller acceptabelt (ibid.:50) og b) definitioner som modarbejder eller neutraliserer definitioner om, at adfærden er uønsket eller uacceptabel. Disse definitioner gør den kriminelle adfærd berettiget, nødvendig eller acceptabel til trods for andres fordømmelse ved at neutralisere den straf eller sociale misbilligelse, som adfærden kan medføre (ibid.). Denne neutralisering kan forstås gennem Gresham M. Sykes og David Matzas teori om neutraliseringsteknikker (ibid.), som udfoldes på s. 33 i dette kapitel.

Sjette påstand: Kriminel adfærd determineres og hyppigheden øges, hvis de definitioner og normer, der udveksles verbalt via processen for differentiell forstærkning, har fået en diskriminativ værdi,

hvilket vil sige, at det for individet er klart, at den kriminelle adfærd vil blive forstærket (Akers 1985:41+51).

Syvende og sidste påstand: Kriminel adfærds styrke afhænger af hvor meget, hvor ofte og hvor sandsynligt det er, at adfærden forstærkes (Akers 1985:41).

I besvarelsen af forskningsspørgsmålet omhandlende, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes af kæresten via en læringsproces, tager analysen afsæt i de nedenstående arbejdsspørgsmål. Grundet teoriens afgrænsede brug til kærestens påvirkning er udgangspunktet for analysen teoriens anden og tredje påstand. Udgangspunktet bliver derved at læring primært foregår via social læring samt, at det hovedsageligt er gennem de individer, der udgør kvindernes væsentlige kilder til forstærkning. Hvilke krav et individ skal opfylde, for at udgøre de væsentlige kilder, er ifølge teorien uklart. For specialets analyse antages kvindernes tidligere kærester at have været væsentlige kilder i læringsprocessen. Antagelsen bygger på den intime relation til kvinderne, og at kvindernes ekskærester selv var steroidbrugere på tidspunktet for læringsprocessen. De spørgsmål der vil blive adresseret i analysen er:

- Hvordan illustreres de enkelte påstande i kvindernes narrativer om kæresten?
- Hvilken betydning har illustrationerne for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider?

Miljøet som løsning

Kvindernes relation til grupper og betydningen af relationen for kvinders måde at bruge steroider på belyses med Albert K. Cohens subkulturteori. Formålet med inddragelsen af Cohens subkulturteori er ikke at give en beskrivelse af en specifik subkultur eller konkludere, om kvinderne deltager i en subkultur, som den defineres af Cohen. Formålet er med udgangspunkt i udvalgte elementer fra teorien at undersøge, hvordan forskellige gruppeforhold gør sig gældende for kvinders måde at bruge steroider på.

Nedenfor præsenteres hvordan deltagelsen i en gruppe kan ansues som en løsning på et tilpasningsproblem i samfundet, og hvordan køn har indflydelse på de løsninger, der søges.

Albert K. Cohen udviklede i 1955 den første subkulturteori (Jensen 2010:5), som forsøger at forklare unge drenges kriminalitet (Downes, Rock, og McLaughlin 2016:127). Den subkultur drengene former er et svar på de tilpasningsproblemer til middelklassens statussystem, som de oplever i deres tilhørsforhold til underklassen (Cohen 1955:66+73). Subkulturen bliver for drengene et sted, hvor de kan opnå status på andre parametre end dem, der er gældende i det konforme samfunds middelklasse (ibid.:68). Subkulturen bliver dermed en løsning på de problemer, drengene møder (ibid.:66).

I subkulturen vil der formes nye normer og kriterier for, hvad der skaber status ved at anerkende de karakteristika, som individet besidder samt den adfærd, der udføres (ibid.:66). Ifølge Cohen bliver normerne fra det omkringliggende samfund vendt på hovedet (ibid.:28), og subkulturen vil værdsætte alt, den dominerende kultur afskyr (Downes, Rock, og McLaughlin 2016:126). Grundet de omkostninger der kan være ved at afskære sig fra statussystemet i det konforme samfund, vil subkulturen som løsning ikke altid opstå, og det er ikke alle individer, der vil deltage (Cohen 1955:71).

De løsninger, der søges i subkulturen, vil være afhængigt af individets køn, idet løsningerne ikke vil bringe den kønsmæssige identitet i fare (Cohen 1955:144). Individet vil aldrig foretage kriminelle handlinger, som truer den fremstilling af kønnet, individet identificerer sig med (ibid.:138+140). Løsningerne for tilpasningsproblemerne vil derved være forskellige for mænd og kvinder (ibid.:144). For kvinden vil identificeringen hænge stærkt sammen med hendes evne til at leve op til de kvindelige værdier, der eksisterer i samfundet (ibid.:142). Til trods for Cohens målgruppe bestående af unge drenge afviser han ikke, at der eksisterer kvindelige subkulturer, men mener, at de vil have en anden form end mændenes (ibid.:144).

Den feministisk inspirerede forsker Angela McRobbie (Jensen 2010:5) har beskrevet subkulturer, som ikke er kriminelle, men som har fungeret som en flugt fra de traditionelle kønsroller heteroseksuelle mænd møder i samfundet som for eksempel transvestisme, men flugten fra de undertrykkende aspekter af heteroseksualitet er sværere at foretage for kvinder (McRobbie 2000:36).

For at kunne besvare forskningsspørgsmålet om, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes af forskellige gruppeforhold, er nedenstående arbejdsspørgsmål udarbejdet med afsæt i ovenstående elementer fra Cohens subkulturteori. Med hensyn til undersøgelsen af kønnets betydning undersøges det ikke, om der er forskel på, hvordan mænd og kvinder bruger steroider, men om køn har en betydning for de løsninger, kvinderne søger og dermed, hvordan de bruger steroider.

De udarbejdede arbejdsspørgsmål til brug i analysen er som følger:

- Hvilke tilpasningsproblemer oplever kvinderne?
- Hvilke løsninger søger kvinderne på tilpasningsproblemerne, og hvordan påvirker det måden, hvorpå de bruger steroider?
- Hvordan har køn en betydning for de løsninger, de søger, og hvordan påvirker det måden, hvorpå de bruger steroider?

Samfundets stigmatisering

Betydningen af samfundets stigmatisering for kvinders brug af steroider belyses med Lawrence W. Shermans teori 'Defiance Theory' om trods⁴ overfor sanktioner. Afsnittet præsenterer Shermans teori om, hvordan oplevelsen af en sanktion har betydning for den kriminelles adfærd.

For samtlige teorier om stigmatisering er undersøgelselementet ikke de kriminelle handlinger, som i de fleste andre kriminologiske teorier, men betydningen af den stigmatisering den kriminelle oplever. Stigmatisering af den kriminelle kan være et forsøg på at kontrollere den kriminelles handlinger (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:253). Det er samfundets definition af steroider som ulovlige, der har betydning for, at kvinder stigmatiseres for deres brug, men det er ikke alle, som bryder loven, der stigmatiseres. Stigmatisering omhandler derved ikke udelukkende individets adfærd, men også reaktionerne individet møder (ibid.:255).

⁴ Der anvendes i resten af opgaven ordet *trods* i stedet for det engelske ord *defiance*.

Shermans 'Defiance Theory' fokuserer på, hvordan sanktioner opleves af de sanktionerede. Sanktioner kan både være strafferetlige sanktioner, men kan også udgøre sanktioner, som stigmatiserer den, der sanktioneres (Sherman 1993:447+452). En sanktion kan ifølge Sherman have tre mulige udfald: En sanktion mindsker, øger eller har ingen effekt på fremtidig kriminalitet (ibid.:445), og alle former for sanktioner er derfor ikke negative (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:259). Hvilket udfald, sanktionen har på fremtidig kriminalitet, er betinget af individets trods mod sanktionen (Sherman 1993:459). Individets trods mod sanktionen afhænger af den emotionelle respons, individet oplever, når hun sanktioneres og påvirkes af fire følgende faktorer: 1) oplevelsen af om sanktionen er berettiget, hvilket afhænger af de sanktioneredes adfærd; om de udviser respekt overfor den sanktionerede (ibid.:448), om sanktionen opleves som tilfældig, diskriminerende eller uretfærdig, om den sanktoneredes synspunkt høres og medtages i overvejelserne om sanktionen (ibid.:461+463), samt om proceduren, der fører til sanktionen, opleves som fair (ibid.:448), 2) styrken af de sociale bånd den kriminelle har til den sanktonerende agent, 3) om den kriminelle erkender eller afviser skammen, der er forbundet med at blive sanktoneret (ibid.) og 4) den grad af stolthed den kriminelle føler efter sanktionen (ibid.). Disse fire faktorer vil tilsammen have betydning for, om individet vil udvise trods mod sanktionen, og om sanktionen vil øge, mindske eller have ingen effekt på fremtidig kriminalitet.

Trods mod en sanktion vil blive udvist, hvis sanktionen opleves som uberettiget af kvinden, de sociale bånd til den sanktonerende er svagt, kvinden afviser skammen og er stolt over at være isoleret fra det samfund, den sanktonerende repræsenterer (Sherman 1993:460). Trodsen mod sanktionen vil føre til et vedvarende, mere hyppigt eller mere intensivt brug af steroider (ibid.:448). Afskrækkes kvinden fra et fremtidigt brug af steroider efter sanktionen, vil det være på grund af oplevelsen af sanktionen som berettiget, stærke bånd til den sanktonerende, erkendelse af skammen og stolthed ved at være en del af det samfund, den sundhedsprofessionelle repræsenterer (ibid.). Afskrækkelsen vil enten resultere i et endt steroidbrug eller et mindre hyppigt brug (ibid.).

Hvis der forekommer en udligning mellem de faktorer, der opmuntrer til trods, og dem der opmuntrer til afskrækkelse, vil sanktionen ikke påvirke kvindens steroidbrug (ibid.:449).

For at besvare forskningsspørgsmålet om, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes af den stigmatisering, de udsættes for med udgangspunkt i Shermans stigmatiseringsteori, vil følgende arbejds spørgsmål blive adresseret i analysen:

- Hvilke sanktioner oplever kvinderne i det offentlige rum og i deres møde med sundhedsvæsenet?
- Hvordan reagerer kvinderne overfor de sanktioner de oplever ud fra de fire angivne faktorer for den emotionelle respons?
- Hvilken betydning har reaktionerne for kvindernes måde at bruge steroider på?

Berettigelsen af kriminalitet

Berettigelsen af måden, hvorpå kvinderne anvender steroider, belyses med Gresham M. Sykes og David Matzas teori om neutraliseringsteknikker. Neutraliseringsteknikkerne anvendes af den kriminelle til at hæmme den eksterne og interne kontrol, som blandt andet kan være lovgivningen, hvilket frigør individet til at begå kriminelle handlinger (Morris og Copes 2012:443; Sykes og Matza 2014 [1957]:225). Individet forbliver på denne måde en del af det normative samfund og kan ved brugen af neutraliseringsteknikkerne anskue de kriminelle handlinger som acceptable og måske endda også som rigtige (Morris og Copes 2012:443). Neutraliseringsteknikkerne gør det muligt at undgå kontrollen for den kriminelle, der anskuer lovgivningen som noget positivt (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014e:128).

I dette afsnit præsenteres de fem neutraliseringsteknikker, der kan anvendes for at undvige kontrollen.

Teorien om neutraliseringsteknikker består af følgende fem neutraliseringsteknikker:

1. Benægtelse af at have ansvar for den kriminelle handling

Benægtelse af ansvar for den kriminelle handling kan baseres på to forskellige opfattelser. Benægtelsen kan være opfattelsen af, at lovovertredelsen var et uheld eller af, at forhold udenfor individet har ledt til lovovertredelsen og er ude af individets kontrol. Forhold uden for individet kan være opfattelsen af, at en specifik situation kræver en specifik adfærd, hvilket derved fraskriver ansvaret fra individet (Copes og Williams 2007:260). Opfatter individet i højere grad sig selv som

påvirket til en bestemt adfærd frem for et aktivt agerende individ, giver benægtelsen af ansvar mulighed for, at individet kan udføre en kriminell handling uden at skulle forholde sig den påvirkning, handlingen har på det konforme samfund (Sykes og Matza 2014[1957]:225). Til hver neutraliseringsteknik hører der ifølge Sykes og Matza en udtalelse, som individet kan anvende, når den pågældende neutraliseringsteknik anvendes. For benægtelse af ansvar er det "jeg mente det ikke" eller "jeg kan ikke gøre for det" eller variationer af disse (ibid.:227).

2. Benægtelse af at den kriminelle handling har voldt skade

Kernen i denne neutraliseringsteknik er, at den eneste skade der er sket ifølge gerningsmanden er selve lovovertrædelsen. Benægtelse af at have voldt skade kan for eksempel benyttes af kriminelle, der har lavet hærværk ved at blive bortforklaret som narrestreger, og at dem det gik ud over har råd til at udbedre skaderne (Sykes og Matza 2014[1957]:226). For benægtelsen af at den kriminelle handling har voldt skade kan gerningsmanden anvende følgende eller lignende udtalelse ved brug "jeg skadede ikke rigtig nogen" (ibid.:227).

3. Benægtelse af tilstedeværelsen af et offer

Tilstedeværelsen af et offer kan benægtes, hvis gerningsmanden anser sin kriminelle handling som retfærdig på baggrund af specifikke omstændigheder (Sykes og Matza 2014[1957]:226). Teknikken kan anvendes til trods for accepten af individets ansvar for den kriminelle handling, og at den har voldt skade (ibid.). Bevidstheden om tilstedeværelsen af et offer kan svækkes, hvis offeret ikke er fysisk tilstede, hvis det er ukendt eller i en abstrakt form som for eksempel ved ejendoms kriminalitet (ibid.). Ved brug af denne neutraliseringsteknik kan gerningsmanden bruge udtalelser i variationer af "det var deres egen skyld" (ibid.:227).

4. Fordømmelse af fordømmere

I brugen af neutraliseringsteknikken fordømmelse af fordømmere vil gerningsmanden skifte samtalens emne fra at omhandle gerningsmandens kriminelle handling til at omhandle den måde, hvorpå gerningsmanden mødes af andre, der misbilliger eller fordømmer vedkommendes kriminelle handling. Fordømmerne kan anses som hyklere eller drevet af et indre nag, der gør, at de fordømmer den kriminelle handling. Ved at fordømme fordømmerne bliver alvoren af

gerningsmandens egne kriminelle handlinger nemmere at undertrykke (Sykes og Matza 2014 [1957]:227). Udtalelsen for denne neutraliseringsteknik er "alle andre er efter mig" (ibid.:227).

5. Apellen til højere loyalitet

Hvis et individ benytter neutraliseringsteknikken om appel til en højere loyalitet, vil det være på grund af individets deltagelse i en gruppe, hvor det for individet er vigtigere at opfylde normerne fra gruppen end normerne fra det omkringliggende samfund, til trods for at disse normer kan indebære at begå kriminalitet. For den sidste neutraliseringsteknik er udtalelsen "jeg gjorde det ikke for min egen skyld" (Sykes og Matza 2014 [1957]:227).

For at besvare forskningsspørgsmålet om, hvordan kvinder anser deres måde at bruge steroider på, er nedenstående arbejdsspørgsmål udarbejdet med udgangspunkt i Sykes og Matzas teori om neutraliseringsteknikker:

- Hvilken holdning har kvinderne overordnet til lovgivningen af steroider?
- Hvilken holdning har kvinderne til, at deres eget steroidbrug er ulovligt?
- Hvilke neutraliseringsteknikker bruger kvinderne, når de forholder sig til måden, hvorpå de bruger steroider?

Dette kapitel har afdækket de fire teoretiske perspektiver, som anvendes i undersøgelsen af måden, hvorpå kvinder bruger steroider på henholdsvis individ-, gruppe- og samfundsniveau for nærværende speciale. Efter hver præsentation af den enkelte teoris grundantagelser for kriminalitet er teorien gjort anvendelig for specialets empiri ved udarbejdelsen af de teorispecifikke arbejdsspørgsmål, som danner grundlaget for de to næste analytiske kapitler.

4| Påvirkning af måden, hvorpå kvinder bruger steroider på individ-, gruppe-, og samfundsniveau

Dette analysekapitel undersøger, hvordan de udvalgte faktorer på individ-, gruppe- og samfundsniveau påvirker måden, hvorpå kvinder bruger steroider ud fra de udarbejdede forskningsspørgsmål. Analysen er bygget op omkring de udarbejdede koder, som er vist under trin to i figur 1 på næste side.

Kapitlet indledes med en analyse af kærestens betydning for kvindernes brug på individniveauet. Dernæst en analyse af, hvordan kvindernes relation til grupper påvirker måden, hvorpå de bruger steroider på gruppeniveauet. På samfundsniveauet analyseres betydningen af stigmatiseringen for kvindernes brug efterfulgt af en analyse af, hvordan kvinderne forholder sig til den måde, de bruger steroider i analysen af brugen af neutraliseringsteknikker. Analysens første del afrundes med en opsamling af faktorernes betydning for måden, hvorpå kvinder bruger steroider på individ-, gruppe- og samfundsniveau.

I analysen henvises der til anden forskning for at sammenligne analysens resultater med eksisterende litteratur. Teoriens brug og forklaringskraft diskuteres ligeledes løbende i analysen.

Det er i dette analysekapitel mine fordomme udfordres, når empirien bidrager med nye erfaringer til de udarbejdede forskningsspørgsmål.

1. trin Overordnede koder på baggrund af forskningsspørgsmål	2. trin Uddybende koder på baggrund af arbejdsspørgsmål
Kæresten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Forstærkning 2. Straf 3. Imitation 4. Diskriminative stimuli 5. Teknikker 6. Steroidbrug fordelagtiggøres 7. Udviklingen og styrken af brugen 8. Andre udtalelser hvor kæresten nævnes
Miljø	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oplevede tilpasningsproblemer i det konforme samfund 2. Løsningen på problemerne 3. Køn og krop 4. Andre udtalelser hvor miljøet nævnes
Stigmatisering i det offentlige rum	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oplevede sanktioner i det offentlige rum 2. Reaktionen overfor sanktionerne 3. Andre udtalelser hvor det offentlige rum nævnes
Stigmatisering i sundhedsvæsenet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oplevede sanktioner i sundhedsvæsenet 2. Reaktionen overfor sanktionerne 3. Andre udtalelser hvor sundhedsvæsenet nævnes
Neutraliseringsteknikker	<ol style="list-style-type: none"> 1. Benægtelsen af ansvar for den kriminelle handling 2. Benægtelse af at den kriminelle handling har voldt skade 3. Benægtelse af tilstedeværelse af et offer 4. Fordømmelse af fordømmere 5. Apellen til højere loyalitet

Figur 1: Kodning på baggrund af forsknings- og arbejdsspørgsmål for undersøgelsens første del

Kærestens påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider

Nedenstående analyse besvarer forskningsspørgsmålet omhandlende kærestens påvirkning af kvinders måde at bruge steroider på via en læringsproces. Besvarelsen bygger på de udarbejdede arbejdsspørgsmål. Afsnittet indeholder en analyse af læring via forstærkning, straf og imitation samt læring af teknikker. En kommentar til diskriminative stimuli og differentiell forstærkning efterfølger.

Dernæst en analyse af, hvordan steroidbruget gøres fordelagtigt, samt hvordan steroidbruget udvikles og styrkes. Afsnittet afsluttes med en analyse, der udfordrer teoriens præmis om, at læring går forud for steroidbruget og individets begrænsninger for selv at påvirke læringen.

I kvindernes narrativer er der eksempler på læring via kæresten, som kan analyseres ud fra enkelte af teoriens påstande. Læring gennem social interaktion med kæresten til en påbegyndelse af et steroidbrug afspejles i nedenstående fortælling. Her giver Sannes ekskæreste tydeligt udtryk for, at Sanne kan forvente belønning, hvis hun påbegynder et steroidbrug. Sanne fortæller at,

"Hvis man er med en [kæreste]⁵ som - kører de mængder, som min ekskæreste kørte, så bliver man drevet derhen af, når de siger 'nå men det fungerer skide godt', og 'der er ikke nogen rigtige bivirkning, hvad man ved af', og 'tag lige og prøv dem her' og 'det er jo ikke fordi jeg ikke elsker dig for, hvordan du ser ud, jeg synes jo det er dejligt med din store runde numse' eller, alle sådan nogen ting der 'men prøv det lige alligevel', og så bliver man draget derhen af, det er hundrede procent" (Sanne, bilag 5:3).

Kæresten giver udtryk for en ambivalent holdning til Sannes udseende. Han italesætter både en belønning ved et steroidbrug, i form af et forbedret udseende, samtidig med at han giver udtryk for, at han elsker hendes udseende som det er. Derudover kan citatet tolkes som indeholdende en underliggende indikation af, at Sanne vil se endnu bedre ud i kærestens øjne, hvis hun påbegynder et steroidbrug. Selve forventningen om en belønning kan ifølge teorien føre til en specifik adfærd (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014a:143), hvilket tolkes som udslagsgivende for Sannes påbegyndelse af et steroidbrug.

Læring via en proces af imitation, som er en del af teoriens tredje påstand, skildres i Annes narrativ, hvor hun inden påbegyndelsen af sit eget forbrug har været omkring en steroidbrugende ekskæreste og hans kammerater. Om sin relation til disse steroidbrugende mænd fortæller hun:

"min tidligere kæreste, da han øh, ham og hans kammerater kørte også kurer [med steroider] på

⁵ Der anvendes i begge analysekapitler, kapitel 4 og 5 "[]" når udtalelserne kræver en forklaring.

et tidspunkt, og der var det mig, der stak dem. Så hver mandag og torsdag der kom der fire fyre (griner lidt), satte sig i sofaen, smed bukserne, satte sig i sofaen og så gik det på skift ik'" (Anne, bilag 6:10).

At denne erfaring indgår i en imitationsproces for Anne afspejles i beretningen om hendes egen påbegyndelse, idet hun fortæller, at *"der var fandme ikke nogen der ville hjælpe mig, så øh, så måtte jeg jo (griner lidt), jeg vidste jo, hvad jeg skulle gøre, ik'"* (ibid.:11). Anne kunne, i kraft af sit samvær med ekskæresten og hans kammerater, imiterer deres adfærd. Foruden læring via imitation skildrer Annes fortælling et eksempel på teoriens fjerde læringspåstand. Påstanden omhandler læring af de specifikke teknikker, der anvendes ved et steroidbrug, som i Annes beretning er injektionsteknikker. Måden, hvorpå Anne bruger steroider, kan være påvirket af ekskæresten måde at bruge steroider på via imitationen og læringen af injektionsteknikker.

Som belyst ovenfor er der i kvindernes narrativer eksempler på læring via en proces af forstærkning og imitation, men ingen eksempler på læring via straf. Det er ikke ensbetydende med, at det ikke forekommer, men blot at det ikke kan belyses med specialets empiri. Det er endvidere ikke muligt at belyse betydningen af diskriminative stimuli for kvindernes steroidbrug. En sådan belysning ville kræve fortællinger om, under hvilke specifikke omstændigheder kvinderne kan forvente belønning af kæresten for deres steroidbrug (Akers 1985:49), hvilket empirien ikke indeholder. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at det ikke eksisterer for læringsprocessen gennem kæresten. Grundet den manglende mulighed for at belyse de diskriminative stimuli er det ikke muligt at undersøge processen for differentiell forstærkning, idet de er essentielle i processen for, om den kriminelle adfærd kommer til at dominere (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014a:143).

Læring indebærer ligeledes, at steroidbruget gøres fordelagtigt på baggrund af de holdninger og orienteringer, der knyttes til adfærden, som er teoriens femte påstand (Akers 1985:49). Holdningen til et steroidbrug fremhæves som positiv af Sannes ekskæreste, når han fremhæver de positive virkninger, brugen vil få for hendes udseende (Sanne, bilag 5:3). For Kamilla og Anne er det ikke nødvendigvis kæresten, der har betydning for, at steroidbruget gøres fordelagtigt, men andre relationer. Således fortæller Kamilla, at *"Jeg havde omgået en masse drenge som tog anabolske steroider allerede i årene forinden, og var ikke imod det"* (Kamilla, bilag 7:2), og Anne fortæller, at *"det har aldrig været sådan et tabu, du ved, i omgangskredsen"* (Anne, bilag 6:10). Kvindernes

udtalelser påpeger, at andre relationer ligeledes kan have betydning for kvinders brug af steroider. Andre relationers mulige betydning blev beskrevet i forskningsfeltet, og ifølge læringsteorien vil det være andre individer end kæresten, som udgør de væsentlige kilder til kvindernes forstærkning. Ud over positive definitioner af et steroidbrug er der ifølge teorien ligeledes definitioner, der vil neutralisere steroidbruget som noget uønsket (Akers 1985:50). En sådan definition kunne være, når Sannes ekskæreste fremhæver fraværet af bivirkninger ved et brug (Sanne, bilag 5:3).

Udviklingen af steroidbruget i forbindelse med hyppighed og styrke, som er faktorer der spiller ind i teorien sjette og syvende påstand, er ikke muligt at belyse i denne analyse ud fra den indsamlede empiri.

Det er i ovenstående analyse udelukkende muligt at anvende fragmenter af Akers' teori og det er uklart, om denne fragmenterede anvendelse er tilstrækkeligt for, at der er tale om en læringsproces via kæresten ifølge teorien. Teorien mangler derved en stillingtagen til, hvordan den omsættes empirisk. Derudover er det svært at fastslå teoriens grundantagelse om, at læringsprocessen ligger forud for steroidbruget, idet associeringen med en steroidbrugene kæreste lader til at kunne indebære andre processer end læring. Nedenstående analyse vil illustrere denne udfordring af læringsteorien. Kærestens rolle i forbindelse med kvindernes steroidbrug kan være en styring af kvindernes brug, uden at kvinderne nødvendigvis sættes ind i effekter og konsekvenser for brugen. Kærestens styrende rolle for, hvilke steroider og hvilke doser kvinderne anvender, afspejles, når Sannes ekskæreste siger *"tag lige og prøv dem [steroider] her"* (Sanne, bilag 5:3), og Kamillas ekskæreste siger *"du skal bare tage det her [steroider]"* (Kamilla, bilag 7:3). Det lader ikke til, at der stilles spørgsmålstegn til kærestens ekspertise om end ikke til at begynde med; *"jeg satte mig overhovedet ikke ind i, jeg stolede blindt på, hvad han [kæresten] sagde til mig"* (ibid.:16), fordi *"På det tidspunkt der tænkte jeg 'han ved det, fordi han har taget det i mange år' øhm, og hvem skulle ellers vejlede mig?"* (ibid.:3). Kærestens styring af steroidbruget kan genfindes i et norsk studie, hvor kvinder ikke selv står for organisering og administrering af deres eget steroidbrug, men overlader det til kæresten (Innerdal 2015:48+49). Det virker ikke til, at styringen indeholder læring, men at kvinderne stoler på deres kærestes viden, og den måde de bruger steroider på, bliver den måde, kæresten mener er passende.

Kærestens påvirkning af Kamillas måde at bruge steroider på ændrede sig, da styringen gjorde, at han *"gav mig en masse lort"* (Kamilla, bilag 7:3), der resulterede i, at hun oplevede nogle bivirkninger, som han ikke kendte til, fordi *"han ikke kendte konsekvenserne af det for os piger"* (ibid.). Erfaringen med kærestens manglende ekspertise har for Kamilla medført, at *"Jeg går sgu ikke hen til det største brød, der ligner en idiot nu, undskyld mig"* (ibid.:16). I dag benytter hun i stedet andre relationer og metoder til styringen af sit brug: *"dem som hjælper mig nu, de er jo enten uddannet som læge eller sygeplejersker og har en forståelse for det"* (ibid.), og hun undersøger selv de steroider, hun bruger: *"Jeg tager aldrig noget nu, hvis jeg ikke har læst om det selv"* (ibid.). Denne proces kan tolkes som en læringsproces, der er indtruffet på grund af den erfaring, Kamilla fik ved at lade kæresten styre sit steroidbrug. Anskues erfaringen som en straf for at lade kæresten styre steroidbruget, kan den ændrede adfærd forstås ud fra Akers' teori om straf som formende for adfærden (Akers 1985:41+42). Kamillas aktive stillingtagen til, hvem der får indflydelse på den måde, hun bruger steroider på, og hvilken form indflydelsen skal have, kan anskues som en måde selv at modificere læring på. Denne modificering kan ikke belyses med Akers' teori, idet individets mulighed for selv at påvirke læringen ikke er beskrevet i teorien.

Brugen af Akers' teori bliver mangelfuld for ovenstående analyse på grund af de mange faktorer, der ikke kan belyses som en del af læringsprocessen for kvinderne. Om læring går forud for steroidbruget, om kærestens styring af steroidbruget går forud for læring, eller om der er tale om en blanding af de to. Dette gør ovenstående analyse og brugen af Akers' teori ufuldstændig i besvarelsen af forskningsspørgsmålet omkring kærestens påvirkning af måden, hvorpå kvinder bruger steroider via en læringsproces.

Miljøets påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider

Følgende analyse besvarer forskningsspørgsmålet vedrørende, hvordan kvindernes relation til grupper har betydning for måden, hvorpå de bruger steroider. Indledningsvis undersøges, hvilke tilpasningsproblemer kvinderne oplever, og hvilke løsninger de søger på problemerne. Dernæst følger analysen af kønnets betydning for løsningerne.

Først undersøges, om kvinderne oplever tilpasningsproblemer i det konforme samfund på grund af manglende status, hvilket er en af grundstenene i subkulturteorien. En fremmedgørelse fra andre samfundsborgere tager i Annes narrativ udgangspunkt i følgende:

"min omgangskreds har været øhh, har været sådan lidt på kant egentlig - med loven, mit liv har generelt været på kant, altid. Jeg, jeg har ADHD, så jeg er meget sådan en enten eller type. Så, så det der er mit normale, det vil måske, i forhold til dit liv, være sådan at du tænker 'ej, hun er helt crazy' (griner lidt)" (Anne, bilag 6:10)

I ovenstående gør Anne sig anderledes end mig som interviewer ved at fremhæve sit liv på kanten, sin diagnose, og at der er forskel på hver vores 'normale'. Disse faktorer lader til at have betydning for Annes deltagelse i det hun kalder det 'normale' og altså det konforme samfund.

Kamillas tilpasningsproblemer kan både sættes i relation til manglende status i en specifik sportsgren⁶ og at passe med et kvindeligt kropsbillede. Den manglende status i sportsgrenen var medvirkende til, at hun blev en del af bodybuilding miljøet (Kamilla, bilag 7:2). I forhold til tilpasningen af et kvindeligt kropsbillede fortæller Kamilla: *"Jeg ønsker ikke de her kvindelige former"* (ibid.:15).

Både Kamilla og Anne oplever tilpasningsproblemer til det konforme samfund i form af manglende status, men problemerne indebærer forskellige udfordringer for de to kvinder. For Kamilla handler det om at finde en sport, hvor hendes indsats bliver anerkendt, og hvor hun kan gå imod den gængse kønsopfattelse om kvindens krop, mens det for Anne handler om at finde et sted, hvor hun ikke mødes med en konfrontation af, hvad der bør være hendes 'normale'.

Løsningen på tilpasningsproblemerne findes i subkulturen (Cohen 1955:66). For Annes tilpasningsproblem kunne løsningen betragtes som: *"jeg tror, at første gang, jeg ramte sporten [bodybuilding], der følte jeg, at jeg følte mig hjemme i noget"* (Anne, bilag 6:22). For Kamilla var miljøet et sted, hvor ønsket om at bruge steroider til at forme kroppen, blev *"(...) nemt i forhold til de anabolske steroider, der er ikke nogen, der bestemmer"* (Kamilla, bilag 7:3). For de to kvinder

⁶ Hvilken sportsgren der er tale om er udeladt på grund af anonymitetsforhold

bliver deltagelsen i bodybuilding miljøet ikke udelukkende en løsning på deres tilpasningsproblemer i det konforme samfund, men også dannelsen af nye tilpasningsproblemer indenfor miljøet. Til at begynde med deltager Anne i miljøet uden brug af steroider og oplever ved sin første konkurrence uden brug af steroider: *"da jeg så kom på scenen, så var jeg længder bagud, altså længder"* (Anne, bilag 6:2) i forhold til de andre konkurrerende. Oplevelsen medførte, at hun umiddelbart efter konkurrencen *"(...) kontaktede jeg min coach, så sagde jeg 'nu er det nu, nu vil jeg, nu vil jeg gerne til at, have lov til at starte' [med steroider] med steroider"* (ibid.). Det nye tilpasningsproblem i bodybuilding miljøet kan tolkes som dårlige chancer for at vinde en konkurrence uden brug af steroider, og løsningen bliver et steroidbrug. Lignende tendens er gældende for Kamilla, der oplever brugen af steroider i bodybuilding miljøet, som

"(...) en ting man skal gøre for at gøre det jeg gør, men hvis jeg kunne undvære, havde jeg gjort det, men det er en del af det game, altså, det er en del af det med at være på toppen af poppen, når man gerne vil op [i sporten]" (Kamilla, bilag 7:8).

Kvindernes narrativer indikerer, at et steroidbrug er nødvendigt for deltagelse i bodybuilding konkurrencer, hvis man vil have en chance for at vinde og derigennem opnå status. Dannelsen af de nye tilpasningsproblemer indenfor miljøet kan ikke belyses med Cohens teori, idet han udelukkende fokuserer på tilpasningsproblemer i det konforme samfund. Alligevel tyder det på, at teoriens mekanisme om at finde en løsning på tilpasningsproblemet opfyldes af kvinderne i deres søgen efter at vinde konkurrencer i bodybuilding miljøet.

Anerkendelsen af hvilke kriterier, der skaber status, er en af de faktorer, der har betydning for subkulturen som løsning på et tilpasningsproblem (Cohen 1955:66). I kvindernes deltagelse i miljøet, hvor deltagelsen indebærer konkurrencer, erfarer de begge, at steroider er et kriterie for at opnå status. Brugen er ikke uden dilemmaer, som udtrykkes af Kamilla, idet hun gerne ville undvære steroiderne, hvis hun kunne opnå sine konkurrencemæssige mål uden.

Konkurrenceelementets betydning for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider, tydeliggøres ved inddragelsen af Sanne brug, som adskiller sig fra de to andre kvinders. Sanne deltager ikke i konkurrencer og anvender ét enkelt præparat, som er anset for det mildeste steroid til kvinder; Anavar (Vinther og Johannisson 2018:70). Kamilla og Anne anvender flere forskellige præparater og

nogle gange i samme eller højere doser end mænd, ifølge kvinderne selv (Kamilla, bilag 7:19 & Anne, bilag x:20). Steroidernes øgede tilstedeværelse ved deltagelse i konkurrencer fremhæves af Anne: *"Så, så det har hele tiden været i omgangskredsen, men øh, men nok ikke så meget som det er nu, fordi jeg jo er i en anden verden nu, altså i selve sporten, ik"* (Anne, bilag 6:12). Det konkurrerende element eller søgen efter status via konkurrencerne kan tolkes som havende betydning for, hvor 'hårde' steroider og i hvilke doser kvinderne anvender dem.

Tilpasningen til det konforme samfund adskiller sig fra 'normalen' i Sannes narrativ i hendes beskrivelse af sig selv: *"Jeg er jo så bevidst om mig selv, så jeg ved godt, jeg går ind under psykopat, jeg ved godt, jeg har et misbrug, det kan jeg godt erkende"* (Sanne, bilag 5:6). Misbruget, Sanne refererer til, er hendes brug af steroidet Anavar (ibid.). Erkendelsen af sig selv som en psykopat med et misbrug kan anskues som en erkendelse af en adskillelse fra normalen, der kan problematiseres. Det er ikke muligt at belyse, om Sanne søger en løsning på denne adskillelse, idet hendes narrativ ikke indeholder fortællinger om søgen efter en løsning. Det kan skyldes, at hun ikke anskuer adskillelsen som et problem, der kræver en løsning eller, at hun ikke har delt fortællingerne indeholdende en løsning under interviewet.

Der er til trods for den manglende søgen efter løsningen på adskillelsesproblemet i Sannes narrativ en anden fortælling, der kan tolkes som søgen efter status i det konforme samfund. I forbindelse med bruddet med den ekskæresterede hende til steroider, som beskrevet under analysen om læringsproces, fik Sanne et ønske om, *"at jeg skulle i mit livs form"* (ibid.:1). At komme 'i form' kan tolkes som søgen efter status, da den veltrænede krop er blevet et udtryk for status i det vestlige samfund. I søgen efter denne form for status kan Sannes steroidbrug tolkes som en løsning på problemet med at komme i sit livs form.

Løsningerne, kvinderne søger i subkulturen, vil være betinget af deres køn, eftersom den kønsmæssige identitet ifølge Cohen ikke vil blive bragt 'i fare' i subkulturens løsninger (Cohen 1955:144). I følgende analyse udgør den kønsmæssige identitet for kvinderne kroppens udseende, qua kvindernes fokus på deres kroppe i narrativerne omkring køn og krop, og udseendets ændringer ved hård fysisk træning og brugen af steroider. Ud fra denne opfattelse af kønsidentiteten bringes den i fare, når kvinderne i deres søgen efter løsninger i miljøet tager afstand fra kvindekropsidealet.

I nedenstående tages der udgangspunkt i Kamillas beskrivelse af idealet som værende en kvindekrop med *"kvindelige former"* (Kamilla, bilag 7:15). Kønsidentiteten udfordres, når Kamilla vælger at se ud på en anden måde end denne. Som hun fortæller her:

"jeg tror der er mange der har sådan en, 'lad nu være med at ændre på den naturlige proces og – hvordan du ser ud som kvinde og' – ja... 'elsker du ikke din krop?' Jo det gør jeg, for jeg har jo fået lov til at vælge, hvordan jeg ser ud, ikke hvordan vi skal se ud i det her samfund her, så (smiler), men altså vi er jo forskellige" (ibid.:26+27)

Løsningen på afstandtagen fra kvindekropsidealet kan opfattes som Kamillas deltagelse i et miljø, hvor hun kan forme sin krop, som hun vil via træningen og steroiderne. Deltagelsen i et miljø, hvor hun har mulighed for at gøre op med det kvindelige udseende, kan forstås ud fra Angela McRobbies beskrivelse af subkulturer, hvor deltagelse kan fungere som en flugt fra de traditionelle kønsroller (McRobbie 2000:36).

Bevægelsen væk fra det kvindelige kropsideal forekommer ikke udelukkende af effekterne af hård træning og steroider, men også steroidernes bivirkninger. Bivirkninger som dybere stemme og skægvekst, der begge kan anskues som mandlige karaktertræk (Nedergaard c), var ikke problematisk for Annes påbegyndelse, idet hun *"var villig til at gamble med det, fordi mit mål det var så, det var så klart for mig, at det var der jeg skulle hen, ik"* (Anne, bilag 6:9). Kønsidentiteten udfordres, når ønsket om at nå de konkurrencemæssige mål vægter højere end at bibeholde et kvindeligt udseende og at leve op til en konform kropslig kønsidentitet. Udfordringen af kønsidentiteten kan fortolkes ud fra et andet perspektiv i Cohens teori. I subkulturen vil normerne fra det konforme samfund blive 'vendt på hovedet' (Cohen 1955:28). Fortolkes udfordringen af kønsidentiteten ud fra dette perspektiv, kan dyrkelsen af et anderledes kropsideal tolkes som en måde at vende kropsidealet med 'kvindelige former' på hovedet. Det er imidlertid ikke alt ved det kvindelige udseende, kvinderne er villige til at afskrive, og det er derved ikke alt ved det konforme kvindelige kropsideal, der bliver udfordret. Kamilla får *"lavet bryster fordi der er nogen ting vi gerne vil beholde feminine"* (Kamilla, bilag 7:28), og Anne får Botox i kæberne *"Så den ikke kan vokse"* (Anne, bilag 6:13), og *"så de bliver feminine igen, og alle de her ting, ik"* (ibid.). Kvinderne tvinges

til at forholde sig til det kvindelige kropsideal på grund af steroidbruget og vurdere hvilke dele af det kvindelige udseende, de vil forsøge at beholde.

Det kvindelige udseende har en anden betydning for Sanne og hendes måde at bruge steroider på. Ifølge Sanne vil der *"altid være den kvindelige figur tilbage. Nogle kvinder de bliver jo helt firkantede og små og øhh robuste at se på med nærmest et mandebryst"* (Sanne, bilag 5:17). Hun ønsker ikke et udseende, som kvinder der har *"helt aftegnet six pack og øhh, øhh, tredelte skulderparti (...) der er en grænse alligevellet, for mig"* (ibid.:14). Afstandtagen fra et udseende, der adskiller sig fra det kvindelige kropsideal, kan tolkes som en afstandtagen fra et miljø, hvor kropsidealet er anderledes og et kriterium for at opnå status.

Betydningen af det kvindelige udseende får indflydelse for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider. For Sanne, hvor træning og steroidbrug foregår på hobbyplan, har en bibeholdelse af det kvindelige udseende en større betydning end for Kamilla og Anne, hvor træning og steroidbruget foregår på et professionelt konkurrenceplan. For Kamilla og Anne virker søgen efter status i bodybuilding miljøet som vigtigere for deres måde at bruge steroider på end det kvindelige udseende, mens bibeholdelse af et kvindeligt udseende for Sanne lader til at have en betydning for den måde, hun bruger steroider på.

Der kan med brugen af Cohens teori skabes blik for, hvordan kvindernes relationer til visse grupper kan spille ind på måden, hvorpå de bruger steroider. Cohens teori kommer imidlertid til kort, når det gælder forklaringen af de nye tilpasningsproblemer, der opstår samt kvindernes udfordring af den kønsmæssige identitet.

Stigmatiseringens påvirkning af måden hvorpå kvinder bruger steroider

Nedenstående analyse besvarer forskningsspørgsmålet omhandlende, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes af den stigmatisering, de oplever i sundhedsvæsenet.

Formålet med analysen om stigmatisering var at undersøge den todelte stigmatisering, der forekommer af steroidbrugere i det offentlige rum og i sundhedsvæsenet. Kvindernes narrativer

skildrer oplevelser af stigmatisering i det offentlige rum. Stigmatiseringen de oplever omhandler deres udseende, og jeg mener ikke der kan sættes lighedstegn mellem en stigmatisering af deres udseende og en stigmatisering af deres steroidbrug. Dette har medført, at undersøgelsen om stigmatiseringens påvirkning af måden, hvorpå kvinder bruger steroider, udelukkende tager udgangspunkt i stigmatiseringen i sundhedsvæsenet, da det er tydeligt, at det er steroidbruget, som stigmatiseres og ikke kvindernes udseende.

Analysen indledes med en beskrivelse af, om kvinderne fortæller sundhedsprofessionelle om deres steroidbrug. Dernæst præsenteres de oplevede sanktioner efterfulgt af en analyse af den emotionelle respons overfor de oplevede sanktioner ud fra Lawrence W. Shermans teori om de fire betydende faktorer. Herefter følger en analyse af, hvilken betydning stigmatiseringen har for måden, hvorpå kvinder bruger steroider med en bemærkning om en utilsigtet effekt af stigmatisering i sundhedsvæsenet.

Alle tre kvinder har i mødet med sundhedsvæsenet fortalt om deres steroidbrug, og en af dem udtrykker begrundelsen for denne ærlighed med:

”Jamen altså, jeg har altid fået at vide, at man skal være ærlig omkring det, fordi det kan jo være farligt, hvis man skal opereres i forhold til, du får et forhøjet blodtryk, og hvis lægerne ikke ved det, og man ikke kan tåle noget” (Kamilla, bilag 7:5).

Ærligheden er vigtig for kvinderne, da de er bekendt med helbredskonsekvenserne af steroidbruget og deler opfattelsen af, at sundhedsvæsenet bedre vil kunne hjælpe dem, hvis de gør opmærksom på steroidbruget. Det har ikke desto mindre haft uønskede effekter for Kamilla, der som den eneste af de tre kvinder har oplevet stigmatisering i sundhedsvæsenet. Nedenstående analyse er derfor baseret alene på Kamillas narrativ.

Sanktionerne, som belyses i nærværende speciale, er de stigmatiserende sanktioner, som Kamilla har oplevet i sundhedsvæsenet. For kvinders møde med sundhedsvæsenet kan sanktionerne, de oplever, være negative holdninger til dem som steroidbrugere (Yu, Hildebrandt, og Lanzieri 2015:52)

og en oplevelse af ikke at blive behandlet respektfuldt på grund af deres steroidbrug (Jørstad, Skogheim, og Bergsund 2018:72).

I mødet med sundhedsvæsenet har Kamilla oplevet, at behandlingen blev påvirket af hendes ærlighed omkring sit steroidbrug. I forbindelse med en blindtarmsbetændelse fortalte hun sundhedspersonalet om sit steroidbrug. De troede, at hendes smerter og feber var grundet en infektion efter injektioner med steroider, hvilket betød, at

”man ventede tretten timer med at operere mig i forhold til blindtarmsbetændelse, fordi man troede, at det var de anabolske steroider. Så måtte de nok erkende, at det var liige lidt for sent at operere mig, fordi det var blindtarmen den var gal med” (Kamilla, bilag 7:5).

Kamilla har ligeledes fået at vide fra sin praktiserende læge, som kender til hendes steroidbrug, at *”jamen Kamilla, hvis du fortsætter, så kan jeg ikke tilbyde nogen behandling fordi det er din egen skyld, og det skal vi som (...) sundhedsvæsen ikke betale for”* (ibid.:7) og af en sygehuslæge, at *”ja men det er jo spild af ressourcer, at du sidder her jo”* (ibid.:10) ligeledes på grund af hendes steroidbrug.

Konsekvensen af sanktionerne vil afhænge af individets emotionelle respons på sanktionerne (Sherman 1993:448). Nedenstående analyse indledes derfor med en undersøgelse af, hvordan Kamilla reagerer på de sanktioner, hun møder i sundhedsvæsenet ud fra Shermans fire faktorer, der har betydning for den emotionelle respons på sanktioner.

Oplevelsen af at blive nægtet behandling på grund af sit steroidbrug bliver af Kamilla opfattet som en uberettiget sanktion, hvilket er tydeligt i hendes refleksion om andre patientgrupper i sundhedsvæsenet:

”Især også fordi, hvis de, har en KOL-patient ikke brug for behandling, ret til behandling? Jo, det får han da også. Ja, præcis, øhh, og de der fixerum for heroinmisbrugere. Kan jeg så ikke lige få et fikserum til steroiderne, det er ret dyrt faktisk, altså I kalder det et misbrug, så hjælp mig for helvede, hvis det er et misbrug, ikke kun psykisk men også fysisk, fordi det har sine konsekvenser”
(Kamilla, bilag 7:12).

Kamillas ovenstående frustration over at blive afskåret fra behandling kan nærmest opfattes som et opråb om hjælp, hvilket tydeliggør Kamillas oplevelse af den uberettiget sanktionering. Oplevelsen af sanktionen berettigelse afhænger også af den sanktoneredes oplevelse af at blive hørt (Sherman 1993:463). I mødet med sundhedsvæsenet har Kamilla flere oplevelser af ikke at blive hørt som for eksempel, da hun undersøges for en sygdom, som hun ifølge sygehuslægen umuligt kan fejle. Hun får derimod at vide, at hendes helbredsproblemer er grundet hendes steroidbrug og besked på at søge egen læge, hvis hun oplever problemer. Beskeden frustrerer Kamilla, idet hun under sit besøg hos sygehuslægen allerede oplever problemer (Kamilla, bilag 7:9). Kamillas oplevelse af sanktionerne som uberettiget vil ifølge Sherman opmuntre til trods mod sanktionen (Sherman 1993:460). Det er imidlertid ikke alene oplevelsen af sanktionen som uberettiget, der har betydning for, om Kamilla vil udvise trods overfor sanktionen; de sociale bånd til de sundhedsprofessionelle, der sanktonerer Kamilla, har ligeledes betydning (ibid.:448). De tyder ikke på at være stærke. Hun fortæller eksempelvis, at *"jeg kommer ind til en rigtig, rigtig sød læge, synes jeg i hvert fald på det tidspunkt"* (Kamilla, bilag 7:9), hvilket antyder, at hun ikke længere synes, at lægen er sød. Den tredje betydende faktor for reaktionen af sanktionen er erkendelsen eller afvisningen af skam. Belysning af denne faktor kræver i kraft af specialets empiri en udtalt erkendelse eller afvisning, der deles med intervieweren. Da denne ikke er til stede hos Kamilla, kan det ikke vides om det skyldes, at skammen er svær at dele, eller om skam er fraværende i hendes oplevelse. Denne faktor fra Shermans teori kan derfor ikke medtages i undersøgelsen af den emotionelle respons betydning for konsekvensen af en sanktion. Den sidste faktor i Shermans teori omhandler stolthed i den emotionelle respons og er svær at identificere hos Kamilla. Steroidbruget fremhæves af Kamilla som en nødvendighed for hendes deltagelse i bodybuilding konkurrencer (ibid.:8). Steroidbruget tolkes derved ikke som en stolthed men rettere et nødvendigt middel til målet om at vinde bodybuilding konkurrencer.

Den emotionelle respons Kamilla udviser indeholder faktorer, der opmuntrer til trods mod sanktionen, hvilket er oplevelsen af sanktionen som uberettiget og de svage bånd til de sundhedsprofessionelle. Fraværet af stolthed vil være en faktor, der opfordrer til afskrækkelse fra at bruge steroider (Sherman 1993:448+449). Det er ikke muligt at konkludere, hvilken effekt sanktionerne vil have for Kamillas steroidbrug på baggrund af den emotionelle respons. Det skyldes

den manglende belysning af skam i analysen samt en uklarhed i Shermans teori omkring, hvordan de enkelte faktorer skal 'lægges sammen'. Måden Kamilla anvender steroider på bliver tilsyneladende påvirket af stigmatiseringen. Under nogle af sine indlæggelser fortsætter Kamilla sit steroidbrug, men i smug, *"hvordan jeg har fået lokket {familie-medlem}⁷ til at tage mit krudt [steroider] med på hospitalerne"* (Kamilla, bilag 7:4). Et fortsat brug af steroider inden for murene af den institution, som har sanktioneret hende for hendes brug, kan tolkes som trods mod sanktionen. En anden mulig tolkning kunne være, at den pause Kamilla holder på tidspunktet for interviewet har været påvirket af sanktionerne, men at Kamilla ikke indser eller fortæller mig, at stigmatiseringen rent faktisk har haft betydning for måden, hun bruger steroider på.

At Kamilla oplever stigmatisering i mødet med sundhedsvæsenet er vigtigt at pointere, idet flere studier har vist, at stigmatiseringen snarere har betydning for steroidbrugeres brug af sundhedsvæsenet end deres brug af steroider. Om sanktionerne Kamilla oplever har en effekt på hendes steroidbrug er usikkert, men til gengæld tyder det på at have en effekt for hendes anvendelse af sundhedsvæsenet. Under interviewet kommenterer Kamilla på betydningen af stigmatiseringen for brugen af sundhedsvæsenet, idet hun siger at *"der er jo mange som ikke har lyst til at møde op [hos lægen], fordi man har de fordomme"* (Kamilla, bilag 7:12) og at *"der er jo en grund til, at man ikke går til lægen – desværre"* (ibid.). Kamillas refleksioner stemmer overens med forskningen, som viser, at stigmatiseringen kan resultere i, at steroidbrugere forsinkes eller reducerer deres brug af sundhedsydelser (Griffiths, Murray, og Mond 2016:447+448; Yu, Hildebrandt, og Lanzieri 2015:51). Forsinkelsen eller reduktionen øger sandsynligheden for, at de ikke bliver diagnosticeret, og derved forværres deres fysiske og psykiske problemer (ibid.) Ovenstående pointe stiller spørgsmålstejn ved teoriens grundantagelse om, at man kan vurdere en sanktion udelukkende ud fra dens effekt på individets fremtidige kriminelle adfærd. Til trods for sanktionens mulige påvirkning af måden, hvorpå Kamilla bruger steroider, formår teorien ikke at belyse den negative påvirkning, sanktionen kan have for brugen af den sanktionerende institution.

⁷ Der anvendes i begge analysekapitler, kapitel 4 og 5 "{}" når det ord den interviewede har sagt er blevet udskiftet med et andet på grund af anonymisering.

Oplevelsen af stigmatisering i sundhedsvæsenet er anderledes for de to andre kvinder. Hverken Anne eller Sanne har oplevet at blive stigmatiseret i sundhedsvæsenet. Da Anne fortalte sin praktiserende læge om sit steroidbrug, var hun *"lidt betænksom ved det var, at hvad så, vil de så, vil de så ikke hjælpe mig, en blodprøve, eller vil de et eller andet"* (Anne, bilag 6:26), men hun har oplevet, at *"de har været enormt hjælpsomme faktisk"* (ibid.). Bekymringen for at blive afvist blev også rapporteret i et studie af Jørstad et al. (Jørstad, Skogheim, og Bergsund 2018:72+73). Sanne har *"aldrig nogen sinde oplevet at blive adfærdskorrigeret i forhold til mit indtag"* (Sanne, bilag 5:13) i sundhedsvæsenet. Der kan derved være forskel på, om man bliver stigmatiseret i sundhedsvæsenet eller ej.

Kamilla er den eneste af de tre kvinder, der har oplevet stigmatisering i sundhedsvæsenet på baggrund af sit steroidbrug til trods for, at alle tre kvinder er ærlige om deres brug i mødet med de sundhedsprofessionelle. Påvirkningen af sanktionen, for Kamillas måde at bruge steroider på, kan både tolkes som værende ligegyldig, idet hun fortsat anvender steroider under nogle af sine indlæggelser, og som havende betydning for den pause hun har haft på flere måneder. Det er ikke kun steroidbruget, der muligvis påvirkes af sanktionen, men også brugen af sundhedsvæsenet blandt steroidbrugere.

Berettigelsen af kriminalitetens påvirkning af, hvordan kvinder anskuer måden, hvorpå de bruger steroider

Denne analyse besvarer forskningsspørgsmålet om, hvordan kvinder i anvendelsen af neutraliseringsteknikker kan berettiggemåden, hvorpå de bruger steroider. Analysen indledes med kvindernes overordnede holdning til lovgivningen, og om de anskuer deres eget brug som ulovligt. Herefter præsenteres kvindernes brug af neutraliseringsteknikker samt, hvordan brugen berettiger den måde, de bruger steroider på. Analysen indeholder også en anfægtelse af brugen af neutraliseringsteknikkerne.

Kvindernes overordnede opfattelse af lovgivningen er forskelligt. Hvor både Kamilla og Sanne anser lovgivningen som værende *"okay"* og *"meget fint"* (Sanne, bilag 5:15; Kamilla, bilag x:19), mener

Anne derimod, at *"altså jeg synes jo i virkeligheden, det er noget vi selv skal have lov til at bestemme"* (Anne, bilag 6:24). Ingen af de tre kvinder anser deres eget steroidbrug som kriminelt. I konfrontationen med at andre steroidbrugere ikke betragter deres eget forbrug som kriminelt, responderer de: *"Ej, jeg ser det sgu heller ikke som kriminelt"* (Kamilla, bilag 7:22), *"Jeg føler ikke det er kriminelt, nej. Øhm, jeg har ikke engang, altså når du siger det, har jeg ikke engang tænkt sådan faktisk"* (Anne, bilag 6:24) og *"nej det gør jeg faktisk ikke – det er lidt sjovt du spørger om det, sådan har jeg aldrig tænkt på det..."* (Sanne, bilag 5:16).

Neutraliseringsteknikker anvendes til en retfærdiggørelse af kriminelle handlinger, og både Kamilla og Anne anvender neutraliseringsteknikker i retfærdiggørelsen af deres steroidbrug. Sanne derimod forsøger ikke at retfærdiggøre sit brug. Denne forskellighed diskuteres senere i analysen.

Den første neutraliseringsteknik om benægtelse af ansvar anvendes ikke af kvinderne i opfattelsen af steroidbruget som et uheld men i opfattelsen af, at udefrakommende forhold har ledt til deres brug (Copes og Williams 2007:260; Sykes og Matza 2014 [1957]:225). Ifølge både Kamilla og Anne kræver deltagelsen i konkurrencer et steroidbrug som beskrevet tidligere, hvilket kan fraskrive dem ansvaret for brugen (Copes og Williams 2007:260). Kvindernes måde at bruge steroider på bliver, i forbindelse med deres deltagelse i konkurrencer, dermed berettiget ved brugen af neutraliseringsteknikken.

Den anden neutraliseringsteknik om ikke at skade andre anvendes af Kamilla, idet hun mener, at *"(...) hvis jeg ikke gør andre nogen skade, og, hvis det kun er til eget brug, kan jeg ikke se noget kriminelt i det"* (Kamilla, bilag 7:22), samt *"(...) jeg er ikke påvirket, når jeg kører, jeg er ikke påvirket i en urinprøve eller en blodprøve øhm, som kan skade andre mennesker"* (ibid.:23).

Citatet er en tydelig variation af udtalelsen for neutraliseringsteknikken om *"jeg skadede ikke rigtig nogen"* (Sykes og Matza 2014 [1957]:227). Benægtelsen af at have voldt skade på andre end sig selv anvendes ligeledes af kvinder i en norsk undersøgelse (Innerdal 2015:66+67).

Kamillas udtalelser kan ligeledes anskues som brugen af tredje neutraliseringsteknik om fraværet af et offer, idet hun ikke skader 'andre mennesker'. At Kamilla ikke mener, hun skader andre

mennesker, kan muligvis forstås ud fra Copes og Williams' fund om, at steroidbrugere ofte pointerer, at steroidbrug ikke er ligeså skadeligt som brug af andre stoffer som for eksempel heroin (Copes og Williams 2007:261+262).

Disse to neutraliseringsteknikker berettiger overordnet et steroidbrug, fordi brugen hverken forvolder skade eller gør andre til ofre, men anvendelsen af neutraliseringsteknikkerne udfordres i Sannes narrativ. I sine refleksioner omkring lovgivningen siger hun:

”Jeg synes faktisk det [lovgivningen] er okay, hvis jeg sådan tænker mig om – det øhm, det synes jeg, fordi at øhh... man gør noget som øh – som er skadeligt og der er nogen bagved som går og tjener penge på det” (Sanne, bilag 5:15).

Hvordan Sanne opfatter steroidbruget som skadeligt er uklart og det kan være, at hun udelukkende mener skaden, man forvolder sig selv. Skaden kan også tolkes som den skade, man kan forvolde sine omgivelser, der dermed kan blive ofre for steroidbruget (Copes og Williams 2007:263). I kvindernes narrativer er der fortællinger om, hvordan især familiemedlemmer påvirkes af deres steroidbrug. For Kamilla har hendes mange indlæggelser haft indvirkning på et nært familiemedlem: *”jeg har ikke lyst til at byde {familiemedlem} at ligge på hospitalet mere nu og være syg mere”* (Kamilla, bilag 7:15), og Sanne har mødt reaktioner fra et nært familiemedlem, som *”sagde til mig ’nu er du fandme blevet for tynd, nu må du stoppe. Det her er ikke sundt for dig. Hvad fanden går der af dig”* (Sanne, bilag 5:17). Kvinderne skal altså ikke kun forholde sig til det ulovlige aspekt for steroiderne, men også den påvirkning deres steroidbrug har for familien.

Den anden del af Sannes refleksion omkring lovgivningen omhandlede, at der er nogle, som tjener penge på et steroidbrug kan, hvis man sætter køb og salg ind i et større perspektiv, ligeledes udfordre brugen af neutraliseringsteknikken om benægtelsen af ofre. Hvis produktionen og distributionen af steroider er med til at finansiere organiseret kriminalitet, hvilket flere studier tyder på (Innerdal 2015:13), må det forventes, at der vil være ofre for steroidbrug.

Brugen af den fjerde neutraliseringsteknik om fordømmelse af fordømmere med udtalelsen; *”alle andre er efter mig”* (Sykes og Matza 2014 [1957]:227), forekommer i Annes narrativ. Hun beskriver, at hun *”synes, at mange mennesker har et forkert billede af anabole steroider”* (Anne, bilag 6:22),

fordi folk mangler viden om, ”*hvorfor har man lavet de her ting, hvad skal de bruges til, og, og hvad gør de ved mennesket, så er det måske meget væsentligt at vide, hvorfor de er lavet til at begynde med*” (ibid.:22). Anne vurderer denne manglende viden som årsagen til et forkert billede af steroider og mener, at

”Så hvis man ikke ved noget om det, så synes jeg i virkeligheden ikke, man rigtig kan udtale sig om det, fordi så er det bare fordi, du har fået ind i hovedet, at det er virkelig noget skidt, og det dør du af og at det er snyd og det er bedrag og det er alt muligt. Nej, det er det ikke. Det er et hjælpemiddel, som gør ting går lidt hurtigere” (ibid.:22+23).

Denne variant af fordømmelse af fordømmere fokuserer på fordømmernes manglende viden som værende årsagen til deres negative holdning til steroider. Annes viden om steroider undertrykker alvoren af steroidbruget (Sykes og Matza 2014 [1957]:227), og måden Anne bruger steroider på fremstilles her som informeret samt videns baseret og dermed berettiget.

Den femte og sidste neutraliseringsteknik om appel til højere loyalitet til normerne, der eksisterer inden for bodybuilding miljøet frem for normerne i det konforme samfund, anvendes med udtalelsen ”jeg gjorde det ikke for min egen skyld”. Det vil nok være naivt at tro, at kvinderne ikke bruger steroider for deres egen skyld, men som tidligere belyst anskues brugen som en nødvendighed for deltagelsen i bodybuilding konkurrencer. Målet om at vinde konkurrencer medfører, at kvinderne må leve op til normerne i miljøet, hvilket bliver vigtigere end at overholde lovgivningen. Brugen af neutraliseringsteknikken om appel til højere loyalitet med denne forståelse anvendes af Kamilla. Hun sætter kravet til sit udseende højere end overholdelsen af lovgivningen, til trods for hun anser lovgivningen som værende ”meget fint”, når hun siger: **”Altså er det så ulovligt at få lavet bryster, også? Altså forstår du, jeg tænker det er fordi jeg har lyst til at se ud, som jeg har lyst til at se ud”** (Kamilla, bilag 7:23). I det norske studie ligger kvindernes loyalitet ligeledes i det miljø, de deltager i, hvor brugen af steroider er accepteret, frem for overfor den lovgivning, der er på området (Innerdal 2015:68).

Som ved benægtelse af ansvaret for steroidbruget berettiger apellen til højere loyalitet den måde kvinderne bruger steroider på, idet de anvender dem for at kunne deltage og potentielt vinde bodybuilding konkurrencer.

Neutraliseringsteknikkerne giver Kamilla mulighed for en overordnet positiv holdning til lovgivningen samtidig med, at hun kan berettiggøre måden, hvorpå hun bruger steroider (Morris og Copes 2012:443; Sykes og Matza 2014 [1957]:224). Til trods for Annes negative syn på lovgivningen anvender hun stadig neutraliseringsteknikker, hvilket kunne tyde på at hun, når hun tvinges til at forholde sig til lovgivningen, har brug for teknikkerne til at retfærdiggøre sit brug.

Fraværet af neutraliseringsteknikker i Sannes narrativ kan muligvis skyldes en afstandtagen fra kriminelle handlinger (Morris og Copes 2012:446). En afstandtagen kunne være grundet en specifik måde at bruge steroider på. Som beskrevet i analysen om det kvindelige kropsideal tager Sanne afstand fra at anvende steroider, der medfører et udseende langt fra det kvindelige kropsideal om 'kvindelige former'. Fraværet kan ligeledes skyldes, at Sanne ikke har delt sine fortællinger om en berettiggelse af steroidbruget med interviewereren grundet udfordringer ved at holde interviewet i gang.

Brugen af neutraliseringsteknikker afhænger ikke af kvindernes overordnede holdning til lovgivningen og synet på, at deres steroidbrug ikke er kriminelt. I Annes og Kamillas narrativer forekommer eksempler på alle fem neutraliseringsteknikker, der anvendes til at retfærdiggøre deres måde at bruge steroider på. Brugen af neutraliseringsteknikkerne omhandlende fraværet af skade og ofre anfægtes af Sanne, hvilket muligvis bunder i hendes anderledes brug af steroider.

Opsummering

Dette analysekapitel har belyst forskningsspørgsmålene om, hvordan faktorerne på individ-, gruppe- og samfundsniveau kan påvirke kvindernes måde at bruge steroider på ud fra de i teoriafsnittet udarbejdede arbejdsspørgsmål.

Analysens viser, at både kæresten, deltagelse i et miljø med træning og steroider og stigmatisering i sundhedsvæsenet kan påvirke måden, hvorpå kvinder bruger steroider samt, hvordan neutraliseringsteknikker kan anvendes i forståelsen af, hvordan kvinderne anskuer deres måde at bruge steroider på.

For læring via kæresten kan fortællinger i kvindernes narrativer anskues som læring ud fra enkelte faktorer i Akers' sociale læringsteori. Kæresten kan påvirke kvinderne til en påbegyndelse af et steroidbrug, en imitation af kærestens steroidbrug, til brug af teknikker lært af kæresten og med positive definitioner af et steroidbrug. Der må imidlertid sættes spørgsmålstejn ved, om det kan fastlås, at der er tale om en egentlig læringsproces ud fra Akers' teori. Analysen viste desuden, at kærestens påvirkning kan komme til udtryk ved styring af kvindernes steroidbrug frem for en egentlig læringsproces.

Tilpasningsproblemer i det konforme samfund kan lede til søgen efter en løsning på problemerne i et miljø præget af træning og steroider, men deltagelsen indeholder ikke kun løsninger, men også skabelsen af nye tilpasningsproblemer i forbindelse med deltagelse i konkurrencer i miljøet. Deltagelse eller manglende deltagelse i konkurrencer lader til at have betydning for typen af steroider og doserne, kvinderne anvender. Valget om at deltage eller ikke at deltage har muligvis også betydning for udfordringen af den kønsmæssige identitet, der ligeledes kan påvirke måden, hvorpå kvinderne bruger steroider.

Som kvindelig steroidbruger kan man opleve stigmatisering i mødet med sundhedsvæsenet, som kan have betydning for den behandling, man får. Effekten af stigmatiseringen for steroidbruget er svær at afgøre ud fra den emotionelle respons. På den anden side påpeges en effekt af stigmatiseringen for måden, sundhedsvæsenet bruges på af steroidbrugere, hvor brugen forsinkes eller, hvor sundhedsvæsenet slet ikke anvendes. Denne effekt kan øge byrden af de sundhedsmæssige konsekvenser, et steroidbrug har for individet.

Kvinderne kan, i deres stillingtagen til måden, hvorpå de bruger steroider, anvende neutraliseringsteknikker til en retfærdiggørelse af netop deres måde at bruge steroider på, men brugen kan også anfægtes, hvilket eventuelt kan skyldes forskellige måder at bruge steroider på.

5| Påvirkningen af måden hvorpå kvinder bruger steroider ud fra temaer italesat af kvinderne

Dette analysekapitel undersøger de temaer, der i kvindernes narrativer kan belyse måden, hvorpå de bruger steroider, og som ikke blev favnet af ovenstående analyse ved de udarbejdede forskningsspørgsmål. Det teoretiske udgangspunkt er de allerede anvendte teorier i ovenstående analysekapitel. Analysens afsæt er de koder, der fremgår på andet trin i figur 2 nedenfor.

Analysen er opdelt efter tema og indledes med bivirkningernes betydning for kvindernes brug af steroider sat i relation til Akers' læringsteori. Dernæst følger et tema om familie og venner reaktioner på kvindernes brug af steroider med brug af både Akers' læringsteori og Shermans stigmatiseringsteori efterfulgt af temaet om uvante pauser med henvisning til miljøets krav til kvinderne.

1. trin	2. trin
Alle temaer italesat af kvinderne, som ikke favnes af forskningsspørgsmålene	Temaer med fortællinger om betydningen for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider
1. Oplevede bivirkninger	1. Oplevede bivirkninger
2. Manglende viden om bivirkninger	2. Responsen på familie og omgangskredsens reaktioner
3. Manglende viden om kvinder og steroider ud fra et helbredsmæssigt synspunkt	3. Uvante pauser
4. Brugen af steroider som et misbrug	
5. Stigmatisering i det offentlige rum	
6. Responsen på stigmatisering i det offentlige rum	
7. Familie og omgangskredsens reaktioner	
8. Responsen på familie og omgangskredsens reaktioner	
9. Oplevet positiv respons på kvindernes udseende	
10. Kilder til viden	
11. Kvindernes sociale liv	
12. Uvante pauser	

Figur 2: Kodning ud fra temaer italesat af kvinderne, som ikke favnes af forskningsspørgsmålene

Bivirkninger

Steroidernes bivirkninger er et tema, alle tre kvinder nævner. I kvindernes narrativer er der både bivirkninger, som ikke fører til ændret adfærd, og bivirkninger, som gør. I analysen om udfordringen af det kvindelige udseende har bivirkninger som dybere stemme og skægvekst ikke påvirket måden, hvorpå kvinderne bruger steroider. Analysen viste ligeledes at mandlige ansigtstræk⁸, som Anne pointerede i forhold til sin kæbes størrelse, og bryststørrelse⁹, som Kamilla nævnte, ikke har påvirket

⁸ Maskulin ansigtsstruktur er en bivirkning ved steroider, også for kvinder (Nedergaard c)

⁹ Mindre bryster er en bivirkning ved steroider for kvinder (Københavns Kommune u.å.)

måden, hvorpå kvinderne bruger steroider, men brugen af for eksempel Botox og brystimplantater i bibeholdelsen af et kvindeligt udseende.

Bivirkninger, der har ført til ændret adfærd, kan med udgangspunkt i Akers' teori belyses med begrebet om straf som formende af adfærden. Formningen af adfærden ved straf medfører, at kvinden enten modtager en straf eller fratages en belønning for adfærden (Akers 1985:45). For Sanne påvirkede en alvorlig sygdomsdiagnose, der ifølge hende var grundet brugen af et specifikt steroid, hendes måde at bruge steroider på, idet hun efter diagnosen *"havde jeg en lang periode, hvor jeg kørte helt clean [uden steroider]"* (Sanne, bilag 5:13). En livstruende sygdom kan anskues som en straf for hendes steroidbrug. Denne straf beskriver Sanne som afgørende for, at hun efterfølgende ikke anvendte det specifikke steroid igen.

I Kamillas narrativ fremhæves to bivirkninger, som vil kunne være adfærdsændrende for hendes steroidbrug, men som endnu ikke er indtruffet: *"Altså den dag jeg får hår på ryggen, så stopper jeg hunderede procent indtil de er væk, for det kan jeg ikke"* (Kamilla, bilag 7:28). Hår på ryggen vil være en straf for Kamillas steroidbrug, der vil stoppe hendes brug, men kun i den periode det tager for hårene at forsvinde igen. Den anden bivirkning, der vil være adfærdsændrende, er en tilbagetrukket hårgrense, hvilket nedenstående udveksling under interviewet viser:

Kamilla: "at se nogle af de kvinder som har en hårgrense der går helt herop til (peger på oppe over panden tæt på en linje, der flugter med ørene) – det, det er jeg ikke villig, der er jeg ikke villig, så vil jeg hellere lade være, så der er nogen ting der afskrækker mig i forhold til udseendet, for det kommer ikke tilbage, så der er nogen ting, der er jeg sgu ikke villig længere, og hvis jeg havde vidst"

Interviewer: "Og. Hvis du havde vidst det, undskyld?"

Kamilla: "Så havde jeg ikke gjort det" (Kamilla, bilag 7:29)

Den tilbagetrukket hårgrense afskrækker Kamilla fra brugen af steroider, men det er uklart, hvad betydningen ville være for hendes måde at bruge steroider på. Hvorvidt Kamilla vil ændre sin måde at bruge steroider på, hvis de ovenstående bivirkninger skulle indtræffe, kan ikke konkluderes ud

fra den tilgængelige empiri, men en forventning om straf kan ifølge Akers' læringsteori virke afskrækkende for en adfærd (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014a:143). Alle bivirkninger kan i princippet anses som en form for straf, der medfølger et steroidbrug, og som omfattende, permanente og maskuliniserende (Københavns Kommune u.å.; Nedergaard c), men begrundelsen for, at nogle bivirkninger fungerer som adfærds-korrigerende, mens andre ikke gør, kan ikke belyses med den indsamlede empiri eller med Akers' læringsteori. Kvindernes opfattelse af den enkelte bivirkning lader til at have betydning for, om de virker adfærds-korrigerende. Bivirkninger, der muligvis tolkes af kvinderne som særligt alvorlige eller særligt afgørende for deres selvbillede, kan have en adfærdsændrende effekt, mens bivirkninger, som kvinderne allerede oplever, og som ikke anses som værende af så alvorlig karakter, ikke virker adfærdsændrende.

Reaktioner fra familie og venner

Kvinderne har mødt reaktioner fra deres familie og venner på grund af deres steroidbrug som nævnt i analysen af brugen af neutraliseringsteknikker. Nogle af disse reaktioner kan tolkes som havende betydning for kvindernes måde at bruge steroider på. Reaktionerne fra et af Kamillas familiemedlemmer er ifølge Kamilla således:

" {familiemedlem} synes jo heller ikke mine perioder, hvor jeg har taget allermest, altså anabolske steroider, der synes {familiemedlem} også 'nu er det grimt. Nu begynder det at sætte sig for meget i ansigtet. Nu begynder dine maskuline træk at sætte sig i dit ansigt. Nu er du for stor'" (Kamilla, bilag 7:14)

Responserne til denne reaktion er: *"hvad {familiemedlem} synes, hvordan jeg ser ud, det er jeg pisse ligeglad med, det gør bare at jeg tænker (smisser) – den skal lige have en ekstra skalle (smiler)" (ibid.:15). Effekten af familiemedlemmets reaktion kan, med udgangspunkt i Shermans stigmatiseringsteori, tolkes som trods mod sanktionen, når Kamilla til trods for den negative reaktion responderer med, at den skal have en 'ekstra skalle'. Trods mod en sanktion udspringer ifølge teorien af, at den emotionelle respons opfordrer til trods overfor sanktionen (Sherman 1993:448). Den første faktor i den emotionelle respons, oplevelsen af en sanktion som uberettiget*

(ibid.:448), kan opfattes som forholdet mellem familiemedlemmets negative mening om Kamillas udseende og Kamillas reaktion om, at hun er 'pisse ligeglad'. Ifølge teorien vil dette forhold føre til trods mod familiemedlemmets reaktion (ibid.:460). De sociale bånd til familiemedlemmet tolkes som værende stærke, idet Kamillas narrativ indeholder mange fortællinger om familiemedlemmet som en vigtig del af hendes liv. Stærke sociale bånd vil ifølge teorien have en afskrækkende effekt for et fortsat steroidbrug (ibid.:448). At Kamilla er ligeglad med familiemedlemmets mening om hendes maskuliniserende ansigtstræk, kan tolkes som en afvisning af den skam, Kamilla har udtalt ved andre maskuliniserende bivirkninger, som hår på ryggen og den vigende hårgrense, under ovenstående analyse om bivirkninger. Det kan ligeledes tolkes som et fravær af skam. Endnu en mulig fortolkning kan være, at netop de bivirkninger, som påpeges af familiemedlemmet, er nogle af de bivirkninger, der ikke virker adfærdskorrigerende for Kamilla. Graden af stolthed, som er fjerde og sidste faktor for den emotionelle respons (ibid.), kan tolkes som Kamillas afstandtagen fra familiemedlemmets negative udtryk for, hvordan hun ser ud. Som i analysen om stigmatiseringen i sundhedsvæsenet kommer Shermans teori til kort i forhold til, hvordan de forskellige faktorer skal 'lægges sammen' for, at der er tale om en emotionel respons, der opfordrer til trods. Det kan diskuteres, om en reaktion fra et familiemedlem kan sidestilles med de sanktioner teorien bygger på.

Reaktionerne fra Sannes omgangskreds resulterede i, at brugen af steroider var:

"også meget vigtigt for mig indtil jeg mistede alle dem, jeg elskede omkring mig, fordi de ikke kunne holde mig ud, så til sidst havde jeg kun dem tilbage, der selv var i det. Min familie de stejlede også, de kunne mærke på mig den var helt gal" (Sanne, bilag 5:8)

Som ovenstående antyder, var steroidbrugen ikke lige så vigtig for Sanne, efter hun oplevede at miste de mennesker, hun holdt af. Reaktionernes påvirkning på Sannes måde at bruge steroider på kan have været medvirkende til Sannes aftagende brug i lighed med hendes sygdomsdiagnose.

Reaktioner fra familie og omgangskreds kan påvirke måden kvinderne bruger steroider på. Reaktionerne kan både føre til et øget forbrug, som hos Kamilla, eller et mindsket forbrug, som hos Sanne.

Uvante pauser

Brugen af steroider foregår i cyklusser, som indeholder en periode med brug af steroider, også kaldet en kur, og en periode uden brug af steroider. Typisk varer en kur mellem 4-18 uger (Københavns Kommune u.å.), men for Anne er pauserne uvante. Hun har brugt steroider uden pause i fire år, men er på interviewtidspunktet netop startet op igen efter sin første pause, der har varet i tre måneder (Anne, bilag 6:22). Til trods for at hun har aftalt med sin coach, hvilke præparater og doser hun skal begynde med efter sin pause, gør hun i stedet følgende:

"(...) egentlig så havde vi aftalt to, to præparater og øh, det var ikke helt nok i mit hoved, så jeg kørte faktisk to andre præparater, fordi jeg tænkte, nu har jeg lige, nu har, jeg følte, jeg var blød at se på. Der er ikke var nogen hårdhed i tingene og ikke noget fyldighed i det, ikke. Så jeg startede op med to præparater (smiler lidt), som jeg i virkeligheden burde bruge op til konkurrencer, fordi det giver et godt pump, og det gør at man ser lean [slank] ud, men psykisk i mit hoved havde jeg brug for lige at se det der, ik'...øhm nu er jeg så ovre på de præparater vi har aftalt" (ibid.:19).

Den uvante pause får betydning for den måde, Anne starter sit steroidbrug op igen. Hun modsætter sig den aftalte plan med sin coach, og bruger i stedet, hvad der kan tolkes som værende stærkere steroider.

En ufrivillig pause gennem flere måneder har betydning for Kamillas ønsker for hendes opstart af steroider igen. Hun har som tidligere beskrevet været igennem en længere sygdomsperiode, hvor hun ikke har kunnet anvende steroider. Hun reflekterer over sin opstart som følger:

"lige nu, hvor jeg er, fordi jeg har været syg og først skal i gang igen - der kan det ikke blive nok, altså der er jo, hvis jeg ikke havde lidt fornuft, så havde jeg da bare lyst til at tage femten

forskellige præparater og bare stikke ind, mand, og så spise løs af de piller, men jeg ved også godt hvad konsekvensen af det, så det gør jeg ikke, men lysten er der til det” (Kamilla, bilag 7:14+15).

Kamillas stærke trang til at starte steroidbruget op igen i en ekstrem form, og Annes opstart med ekstra præparater, kan fortolkes ud fra deres deltagelse i konkurrencemiljøet inden for bodybuilding. I kraft af Kamilla og Annes deltagelse i konkurrencer er der specifikke udseendemæssige idealer, de skal leve op til. Følelsen Anne har, af at være ”blød at se på”, kan indikere at hendes udseende, når hun ikke bruger steroider, ikke er tilfredsstillende for hende. Kamillas lyst kan tolkes som at mængden af steroider, hun har lyst til at indtage, vil give hende det ønskede udseende.

Uvante pauser får betydning for måden kvinderne enten starter eller ønsker at starte op med steroider igen.

Opsummering

Dette analysekapitel har belyst de udvalgte temaer der, på baggrund af kodningen i figur 2, kan tolkes som havende betydning for kvindernes måde at bruge steroider på ud fra specialets empiri.

Analysen viste at der, ud over de i forvejen forventede faktorerers påvirkning af kvinders måde at bruge steroider på, eksisterer andre faktorer, som kan have indflydelse. Nogle bivirkninger vil føre til en anden måde at bruge steroider på, mens andre ikke vil have nogen indvirkning. Reaktionen fra familie og omgangskreds lader til både at kunne påvirke til et øget eller mindsket brug alt efter, hvordan reaktionerne opfattes af kvinderne. Sidst kan nævnes, at uvante pauser kan have haft betydning for kvindernes måde at starte op med steroider igen.

6| Diskussion

Dette kapitel diskuterer specialets metode og teori. Kapitlet indledes med en diskussion af kvaliteten af den producerede viden. Dernæst følger to metodiske diskussioner med fokus på specialets informanter; en diskussion af at anvende dybdegående interviews med få informanter efterfulgt af en diskussion af brugen af narrativer. Herefter følger en teoretisk diskussion af de anvendte teoriernes undsigelseskraft i forhold til genstanden. Endnu en teoretisk diskussion efterfølger, som diskuterer betydningen af inddragelsen af flere kriminologiske teorier samt inddelingen på individ-, gruppe- og samfundsniveau. Kapitlet afsluttes med en opsamling.

Den producerede videns kvalitet

Nedenstående diskussion tager udgangspunkt i kvalitet for kvalitativ forskning og den hermeneutiske videnskabsteoris fortolkningsproces.

Kvaliteten af kvalitativ forskning kan ikke vurderes ud fra samme kriterier som den kvantitative forskning, hvor kvalitetskriterier som reliabilitet, validitet og generalisering anvendes (Tanggaard og Brinkmann 2015:522). Transparens er, i stedet for reliabilitet, et kvalitetskriterie, man kan tage udgangspunkt i for den kvalitative forskning. En tydelig fremstilling af undersøgelsens fremgangsmåde er vigtig for transparensen og giver læseren mulighed for at vurdere, på hvilket grundlag konklusionerne er foretaget (ibid.:523). Beskrivelsen af dette speciales fremgangsmåde i forskningsdesignet og metodekapitlet bidrager til transparensen for undersøgelsen.

Gyldigheden af en undersøgelse som står i stedet for validitet, er ligeledes et kvalitetskriterium, man kan anvende for den kvalitative forskning (ibid.:522). Gyldigheden omhandler autentisk gengivelse af feltet, og kan tage udgangspunkt i blandt andet beskrivelse af datamaterialets kodningsprocesser, hvilket samtidig bidrager til undersøgelsens transparens (Kristiansen 2015:494), hvilket er beskrevet i metodekapitlet og analysekapitlerne ud fra figur 1 og 2.

Med udgangspunkt i den hermeneutiske videnskabsteori kan kvaliteten af undersøgelsen også diskuteres ud fra fortolkningens kvalitet (Riis 2012:364). Som beskrevet i metodekapitlet afhænger fortolkningen af mig som forsker, både under interviewene og i analysen af empirien, hvilket kræver en refleksion af, om fortolkningen er sammenhængende (ibid.). Med et kvalitativt datamateriale bestående af narrativer udfordres den sammenhængende fortolkning. Udfordringen skyldes både narrativernes muligheder og begrænsninger, som vil blive diskuteret nedenfor, og de mange fortolkningsmuligheder som kvalitativ empiri generelt indeholder (ibid.). En konsistent fortolkning er forsøgt i analysen ved at inddrage alle tre kvinders narrativer, til trods for forskellen i, hvor dybdegående interviewene har været, og ligeledes når der har været uoverensstemmelser blandt kvinderne. På den måde er flere forskellige fortolkningsmuligheder blevet undersøgt (ibid.).

For at en fortolkning er gyldig kræver det, at interviewene har et klart sigte, og at de interviewedes roller er klargjort i besvarelsen (ibid.:365). Da kvinderne er blevet skriftligt introduceret om formålet med interviewet samt har underskrevet samtykkeerklæringen efter en mundtlig fremlæggelse af formålet, anses det som værende tydeliggjort, hvilket sigte der har været med interviewet samt, hvad deres rolle har været.

Diskussion af brugen af dybdegående interviews med få informanter

I dette afsnit diskuteres, hvilken betydning brugen af dybdegående interviews, få informanter og udvælgelsen af dem har for besvarelsen af specialets problemformulering.

En gentagelse af interviews vil aldrig føre til de samme udtalelser fra en informant (Tanggaard og Brinkmann 2015:523+524). Ved brug af dybdegående interviews kan en gentagelse af interviewet med samme person føre til andre svar hos den interviewede på grund af muligheden for refleksion (Riis 2012:352). Ligeledes har empiriens karakter af narrativer betydning herfor, hvilket vil blive diskuteret i diskussionen begyndende på næste side.

Besvarelsen af problemformulering udspringer af de tre informanters narrativer. Ifølge Tanggaard og Brinkmann er antallet af informanter ikke lige så vigtigt som en gennemarbejdet analyse (Tanggaard og Brinkmann 2017:32), hvorfor det opfattes som muligt at besvare specialets

problemstilling på baggrund af empiri fra specialets tre informanter. I forbindelse med det rette antal informanter til et projekt omtales ofte opnåelsen af et mæthedspunkt, hvor flere interviews ikke vil bidrage med ny viden (ibid.). Mæthedspunktet blev ikke nået, da det ikke var muligt at rekruttere flere informanter og det samtidig antages, at flere interviews havde bidraget med yderligere perspektiver til problemstillingen.

Samtidig kan udvælgelsen af de tre informanter kritiseres. Adgangen til et felt bliver ofte forhandlet af nogle enkelte gatekeepere, hvilket kan medføre, at gatekeeperens interesser varetages i udvælgelsen samt påvirkes af den enkelte gatekeepers kontaktflade i feltet (Riis 2012:355). For nærværende speciale blev det som beskrevet i metodeafsnittet en af de deltagende kvinder, der fungerede som gatekeeper til de resterende informanter. Kvinden kontaktede omkring otte kvinder, hvoraf to endte med at deltage. En af de andre deltagende kvinder skabte kontakt til yderligere en kvinde, som måtte springe fra på grund af sygdom. Den manglende viden om de kontaktede kvinder og dem, der meldte fra, udgør en risiko for en skævvridning af specialets konklusioner, hvis dem, der valgte ikke at deltage, adskiller sig markant fra dem, der valgte at deltage. Brugen af den enkelte gatekeeper kan medføre, at kontakten til de andre kvinder har været præget af hendes interesse i belysningen af feltet samt lethed ved at kontakte specifikke kvinder, hvor hun kan have kendt til deres holdninger med mere, idet hun kendte til specialets formål.

Diskussion af brugen af narrativer

I dette afsnit diskuteres brugen af narrativer. Diskussionen indledes med den forskellige brug af de tre kvinders narrativer i besvarelsen af specialets problemformulering. Herefter diskuteres de overordnede udfordringer ved brugen af narrativer.

Brugen af kvindernes narrativer i analysen afspejles af interviewenes forløb. De to interviews med Kamilla og Anne bar præg af en flydende samtale om emnet, hvorunder stort set alle interviewspørgsmål blev rundet (Tanggaard og Brinkmann 2017:38; Åkerström og Wästerfors 2018:155). Narrativerne for de to kvinder indeholder mange, lange og dybdegående fortællinger om specifikke episoder. I interviewet med Sanne var interviewguiden mere styrende for interviewet, idet hun ikke fortalte så meget på eget initiativ som de to andre kvinder. Interviewet

blev også det korteste og mindst dybdegående. Forskellen kan skyldes flere faktorer som relationen mellem mig som interviewer og den enkelte kvinde og manglende tryghed. Sanne fortalte under interviewet, at hun havde modvilje mod at deltage til forskel fra de to andre kvinder, hvilket kan have haft indvirken for hendes måde at deltage på. Forskellen kan også hænge sammen med kvindernes forskellige måder at bruge steroider på. For Anne og Kamilla kan det være, at de identificerer sig tættere med deres brug end Sanne og derfor har flere fortællinger, overvejelser og refleksioner omkring deres brug.

Forskellen på de tre interviewes afspejles i brugen af narrativerne i analysen. Her anvendes Sannes narrativ ikke i samme grad som de to andre kvinders. Den forskellige brug af kvindernes narrativer kan anskues som en svaghed, da Sannes måde at bruge steroider på i mindre grad vil være fremtrædende i analysen. Det er imidlertid forsøgt at vise de forskellige fortolkningsmuligheder ved inddragelsen af Sannes narrativ. På den ene side kunne specialet have været styrket af en afgræsning til kvinder, der enten konkurrerede eller ikke-konkurrerede for at få en ensretning for måden at bruge steroider på. På den anden side ville denne afgræsning have betydet at de belyste forskelle, som var mulige ud fra Sannes narrativ, mellem kvindernes måde at bruge steroider på, ikke ville være blevet belyst.

Som beskrevet i metodekapitlet skal narrativer analyseres med varsomhed. I analysekapitlerne er kvindernes narrativer blevet analyseret med udgangspunkt i, at fortællingerne er sket, som kvinderne har oplevet og fortæller dem. Narrativer vil imidlertid altid udelukkende være den beskrivelse, kvinderne har på det givne tidspunkt for undersøgelsen overfor mig som interviewer og en fremstilling af dem selv som moralske individer. Fortællingerne kunne have rummet meget andet, som ikke kom med. Kvindernes narrativer, som de deles i nærværende speciale, vil derfor ikke nødvendigvis være de samme, som de ville være blevet fremstillet i fortiden, og som de vil blive fremstillet i fremtiden. Derfor skal konklusionerne for dette speciale ligeledes læses med varsomhed. Hermed ikke sagt at konklusionerne ikke vil rumme faktorer, som vil være gældende, men at de kunne have rummet andet og mere med andre versioner af narrativerne.

Teoriernes muligheder og begrænsninger i forhold til genstanden

Nedenstående diskussion tager udgangspunkt i en kritisk refleksion af de enkelte teorier og brugen af den enkelte teori i besvarelsen af de udarbejdede forskningsspørgsmål. Derudover indeholder diskussionen en kort refleksion af en anden brugbar teori til anvendelse i besvarelsen af problemformuleringen.

De udvalgte teorier fungerer som ramme for specialets rækkevidde og begrænsning for resultaterne (Riis 2012:371). Ved at anvende specifikke kriminologiske teorier som ramme er andre teoriers mulige perspektiver blevet udelukket. Valget er taget for at afgrænse specialets omfang, men har naturligvis konsekvenser for resultaterne, idet andre teorier kunne have belyst andre aspekter af de udarbejdede forskningsspørgsmål.

Teorien om social læring

Som pointeret i analysen mangler Akers' læringsteori en stillingtagen til, hvordan påstandene spiller sammen for, at der er tale om en læringsproces. Manglen gør det svært at fastslå, om der for kvinderne er tale om en læringsproces ud fra teorien, hvilket vanskeliggør teoriens mulighed for at belyse forskningsspørgsmålet om kærestens påvirkning via en læringsproces. Muligheden for at anvende Akers' begreb om straf i analysen af bivirkningernes påvirkning kan både ses som en styrke, idet endnu et element fra teorien blev anvendelig, men også som endnu et kritikpunkt. Kritikken kan både være muligheden for blot endnu et nedslag i teorien, men også en kritik af den niveauinddeling teorien har befundet sig på, da analysen af bivirkningerne netop viser, at det ikke kun er social læring, der kan påvirke måden, hvorpå kvinder bruger steroider. Diskussionen af niveauinddelingen bliver udfoldet under diskussionen af teoriernes brugbarhed i forhold til hinanden.

Et andet kritikpunkt af Akers' teori er den manglende påvirkning det lærende individ selv kan have for sin læring. Kritikken kan både gå på, hvordan den lærende kan være medskabere af, hvilken adfærd der skal belønnes og hvilken der skal straffes, men også, som i Kamillas tilfælde, valget af, hvem der skal have indflydelse på læringen. Individet er derfor ikke fanget i en læringsituation, men kan flytte sig ud af den og over i en ny. Individets mulighed for at udvikle sig over tid og indgå i en dynamisk proces er et kritikpunkt, der gælder for mange kriminologiske teorier (Cullen, Agnew,

og Wilcox 2014c:511). For Akers' teori gælder det ligeledes, at denne dynamiske proces ikke er mulig at belyse.

Det sidste kritikpunkt, der fremhæves her, er teoriens grundantagelse om, at al adfærd læres (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014e:127). Kritikken tager udgangspunkt i fundet i analysen omhandlende kærestens direkte styring af steroidbruget uden elementer af læring for kvinderne. Ovenstående kritikpunkter får betydning for muligheden for at konkludere, om kæresten påvirker kvinders måde at bruge steroider på gennem læring.

Inden for kriminologien kunne betydningen af en-til-en relationen til kæresten have været belyst med teorierne om livsforløbsteorier, som blandt andet tager udgangspunkt i associeringen med kriminelle venner og betydningen af dette for individets kriminalitet. Denne inddragelse kunne have været anvendt i belysningen af kærestens påvirkning af kvindens steroidbrug i form af styring (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:256).

Teorien om subkultur

Subkulturteorier er blevet kritiseret for at beskrive et problem, som viste sig at være meget mindre, end teorierne antog. Problemet teorierne fokuserede på var mænd fra underklassens kriminalitet frem for middelklassens kriminalitet, som subkulturteorierne ikke kunne forklare (Downes, Rock, og McLaughlin 2016:154). Et andet kritikpunkt af Cohens subkulturteori er kønnets betydning for løsningerne i subkulturen, hvilket kan være præget af tiden, hvori teorien er skrevet. Teorien er fra 1955 og det afspejles i de tydeligt opdelt og forskellige roller for kvinder og mænd, som Cohen præsenterer i sin teori. Ifølge Cohen vil fundet af den rette ægtemand og familien altid være det vigtigste for kvinden (Cohen 1955:141). Hendes afvigelse vil altid være af seksuel karakter (ibid.:144). Disse bagvedliggende antagelser om kvindens rolle i samfundet og hendes stort set eneste måde at afvige fra konform adfærd på er i høj kontrast til nutidens syn på kvinder. Både mænd og kvinders roller i samfundet er ikke længere så tydeligt opdelt og forskellige og fundet i analysen om, at kvinderne udfordrer kønsidentiteten, er måske derfor ikke så underligt et fund, taget kønnenes mere blandede og udvaskede roller i nutidens samfund i betragtning. Dette kritikpunkt udfordrer subkulturteoriens undsigelses kraft, idet der ved brugen af teorien blot kunne belyses, at den kønsmæssige identitet blev udfordret, men teorien kunne ikke belyse, hvilken

betydning denne udfordring havde. Analysen af hvordan udfordringen af kønsidentiteten har betydning for kvinders måde at bruge steroider på, var derfor teoriløs.

Anvendelsen af Cohens subkulturteori kan derfor kritiseres, eftersom de subkulturer Cohen beskriver er markant anderledes, end de miljøer kvinderne relaterer til, blandt andet på grund af det tidsmæssige aspekt.

Endnu et kritikpunkt af Cohens subkulturteori er fokus på kriminaliteten i subkulturen som alsidig frem for specialiseret (Downes, Rock, og McLaughlin 2016:127). Brugen af steroider anskues som en specialiseret form for kriminalitet, hvor brugen kræver viden om for eksempel typer af steroider, doser og injektionsprincipper, eller i det mindste en kæreste, der har viden herom. Kvindernes relation til det steroidbrugende miljø kunne have været belyst med Richard A. Cloward og Lloyd E. Ohlins teori om specialisering af subkulturer. En af de specialiserede subkulturer som forfatterne beskriver er den stofbrugene subkultur (Cloward og Ohlin 2011:1). Placeres brugen af steroider inden for denne specialiserede subkultur, kan kvindernes relation til miljøet belyses ud fra nogle andre perspektiver end Cohens subkulturteori. For eksempel mener Cloward og Ohlin, at specifikke former for kriminel adfærd er essentielle for at kunne udfylde de betydende roller i subkulturen (ibid.:7). Dette perspektiv kunne have belyst vigtigheden af at bruge steroider i forbindelse med deltagelse i konkurrencer, og hvordan denne deltagelse får stor betydning for måden, hvorpå kvinderne bruger steroider.

Endnu et af grundelementerne i Cohens subkulturteori er den klare afgrænsning mellem subkulturen og det konforme samfund (Cohen 1955:28+31). Elementet kunne have været interessant at inddrage i forståelsen af kvindernes relation til miljøet, men blev fravalgt ud fra en vurdering af, at elementet ikke kunne have belyst måden, hvorpå kvinder bruger steroider, og et ønske om af afgrænse analysen til dette fokus.

Teorien om stigmatisering

Et kritikpunkt af stigmatiseringsteoriene, som Shermans teori om trods overfor sanktioner tilhører, er manglende empirisk belæg for, at sanktioner er den betydende grund for udviklingen af individets kriminalitet (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:256). Flere livsforløbsstudier har vist, at opvæksten i en dysfunktionel familie, kriminelle venner og problemer i skolen har større betydning for, at individet får en kriminel karriere (ibid.). Dette kritikpunkt stiller spørgsmålstejn ved overhovedet at

anvende Shermans stigmatiseringsteori med henblik på at undersøge effekten af den oplevede stigmatisering blandt kvinderne, hvilket også viste sig vanskeligt i analysen.

Endnu et kritikpunkt er Shermans primære fokus på strafferetlige sanktioner. Selvom Sherman nævner andre former for sanktioner i sin teori, er hans udgangspunkt de strafferetlige sanktioner (Sherman 1993:445). For kvinderne er der ikke tale om strafferetlige sanktioner i forbindelse med deres steroidbrug, og betydningen af sanktionerne formodes at have haft en anderledes effekt, hvis der havde været tale om strafferetlige sanktioner.

En anden stigmatiseringsteori, der kunne have belyst påvirkningen af stigmatisering for kvindernes måde at bruge steroider på fra et andet perspektiv, er Edwin M. Lemerts teori om primær og sekundær afvigelse (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014f:264). Den primære afvigelse kommer først og kan have mange årsager, både individuelle og situationelle (ibid.). Ved primær afvigelse vil individets identitet endnu ikke være præget af de kriminelle handlinger (ibid.). Den sekundære afvigelse forekommer, når den kriminelle oplever reaktioner fra andre på grund af de kriminelle handlinger (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:254). Ved sekundær afvigelse er den kriminelle adfærd blevet en del af individets identitet. Individet vil møde reaktionerne med forsvar for sine handlinger eller med angreb mod de problemer, reaktionerne medfører (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014f:265). De kriminelle handlinger vil være en inkorporeret del af individets liv og identitet (Cullen, Agnew, og Wilcox 2014d:254). Brug af Lemerts teori for specialets genstand kunne have belyst, om steroidbruget var blevet en integreret del af kvindernes identitet og livsstil samt, hvordan dette kunne have indvirkning på reaktionerne overfor den oplevede stigmatisering samt reaktionerne overfor familie og omgangskreds.

Teorien om neutraliseringsteknikker

Teorien om neutraliseringsteknikker er blevet kritiseret for at bygge på en antagelse om, at neutraliseringsteknikker går forud for kriminelle handlinger, hvilket de fleste studier ikke kan fastslå, ligesom studier ikke kan fastslå, om neutraliseringsteknikker anvendes som efterrationaliseringer (Morris og Copes 2012:445). Et andet kritikpunkt er stabiliteten af neutraliseringsteknikker, hvilket ligeledes er svært at fastslå. Nogle mener, at neutraliseringsteknikker vil være konstante, og nogle mener, at de kan ændre sig (ibid.). Neutraliseringsteknikkernes anvendelse for nærværende

speciale undersøger hverken neutraliseringsteknikkernes stabilitet eller kausalitet. De fungerer derimod, som i mange andre kvalitative studier, der undersøger neutraliseringsteknikker, som en ramme, for at give et indblik i de undskyldninger kvinderne anvender i retfærdiggørelsen af måden, hvorpå de bruger steroider (ibid.:444). Dette kan sættes i relation til empiriens narrative karakter, som netop tager udgangspunkt i, at narrativer ikke er statiske, men vil ændre sig – og det vil brugen af neutraliseringsteknikker også.

Sykes og Matzas teori om neutraliseringsteknikker er blevet kritiseret for udelukkende at indeholde overordnede teknikker, der ikke nødvendigvis kan anvendes for alle former for kriminelle handlinger (ibid.). En del kvalitative studier konkluderer, at neutraliseringer er kriminalitetsspecifikke, og ifølge Sykes og Matza selv vil der være nogle neutraliseringsteknikker, der er mere gældende for nogle kriminalitetstyper end andre (ibid.). Analysen kunne have været styrket ved inddragelsen af kriminalitetsspecifikke neutraliseringsteknikker. Et eksempel på en kriminalitetsspecifik neutraliseringsteknik, som kunne være relevant for nærværende speciale, er neutraliseringsteknikken om forsvaret for nødvendighed, der er opstået i studier af økonomisk kriminalitet (ibid.:443). Neutraliseringsteknikken om forsvaret for nødvendighed begrundes med at den kriminelle adfærd var nødvendig for at overleve eller for at opnå ens økonomiske mål (Coleman 1989:214). Forsvaret for nødvendighed kan for kvinders brug af steroider sættes i relation til Anne og Kamillas allerede beskrevne udtalelser om, at et steroidbrug er nødvendigt for, at de kan opnå deres mål om at vinde konkurrencer i bodybuilding miljøet.

Ovenstående diskussion beskriver, hvordan kritik af teorierne har betydning for anvendelsen i specialet. Kritikpunkterne påvirker den enkelte teoris undsigelseskraft og dermed konklusionen for specialet.

Teoriernes brugbarhed i forhold til hinanden

Kapitlets sidste diskussion omhandler styrker og svagheder ved brugen af flere kriminologiske teorier i belysningen af måden, hvorpå kvinder bruger steroider samt en diskussion af, hvilken betydning inddelingen på individ-, gruppe- og samfundsniveau har for teoriernes undsigelseskraft.

En styrke ved at inddrage teorier med forskellige perspektiver er muligheden for at belyse måden, hvorpå kvinder bruger steroider, fra forskellige vinkler. Endnu en styrke ved inddragelsen af teorier med forskelligt fokus for kriminalitet er teoriernes mulighed for at supplere hinanden i forståelsen af kvinders måde at bruge steroider på. Her kunne for eksempel fremhæves stigmatiseringsteoriens manglende syn på associering med andre kriminelle, hvilket belyses med brugen af læringsteorien. Som beskrevet i forskningsdesignet er inddelingen på individ-, gruppe- og samfundsniveau foretaget med udgangspunkt i de kriminologiske teoriers synspunkt for, hvordan kriminalitet skal forstås og håndteres. Teoriene har derfor forskellige perspektiver på, hvad der skal undersøges for at forstå kriminalitet og dermed også forskellige perspektiver på, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes. Den klare adskillelse på de tre niveauer betydning for teoriens undsigelseskraft kan diskuteres. Opdelingen er som beskrevet taget for at skabe en analytisk klarhed, men kan kritiseres, da teorierne til dels bevæger sig mellem de forskellige niveauer. Betydningen af inddelingen bliver blandt andet tydeligt i teoriernes henvisninger til andre teorier på andre niveauer og i inddragelsen af elementer fra andre niveauer. Det gælder for eksempel Akers' læringsteori, som også indeholder referencer til subkulturens betydning og Sykes og Matzas teori om neutraliseringsteknikker, som blandt andet udspringer af en kritik af Cohens subkulturteori. Inddelingen kan have begrænset teoriens muligheder for belysningen af specialets genstandsfelt og derved deres undsigelseskraft, idet de udelukkende anvendes til en fortolkningsmulighed på det fastsatte niveau.

Med udgangspunkt i den hermeneutiske videnskabsteori vil konklusionerne for specialet aldrig være fyldestgørende. En inddragelse af fortolkninger af flere dele kan, i den hermeneutiske cirkels skabelsesproces for viden, anskues som en styrke ved inddragelsen af flere teorier modsat, hvis kun en enkelt teori og faktor var blevet undersøgt. Omvendt risikerer inddragelsen af flere teoretiske perspektiver, at fortolkningsmulighederne bliver overfladiske, fordi teoriernes antagelser må forsimples.

Kapitlet blev indledt med en diskussion af den producerede videns kvalitet, hvor specialet levede op til kravet om gennemsigtighed, gyldighed og kvalitetsmæssig fortolkning. Diskussionen af specialets informanter viste, at der ikke blev nået et mæthedspunkt, men at den gennemarbejdede analyse og refleksion om fortolkningens kvalitet kan forsvare besvarelsen af specialets

problemformulering på baggrund af de tre afholdte interviews. Diskussionen viste desuden muligheden for en påvirkning af resultaterne på baggrund af udvælgelsen af informanter. Diskussionen af narrativerne viste, at den forskellige brug af kvindernes narrativer i analysen kan have indvirkning på muligheden for at fremhæve forskellene i måden, hvorpå kvinderne bruger steroider. Derudover viste diskussionen, at brugen af narrativer medfører, at konklusionen af specialet skal læses med udgangspunkt i narrativernes muligheder og begrænsninger. Diskussionen af teorierne viste, hvilke kritikpunkter af teorierne, der har haft betydning for deres brugbarhed i belysningen af kvinders måde at bruge steroider på, samt hvordan inddragelsen af flere teorier og niveauinddelingen både indeholder styrker og svagheder.

7| Konklusion

Dette speciale havde til formål, ved anvendelsen af kriminologiske teorier, at undersøge, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes af forskellige faktorer. En inddeling af kriminologiske teorier og faktorer for kvinders steroidbrug fundet i litteraturen på individ-, gruppe- og samfundsniveau udgjorde fundamentet for udarbejdelsen af de fire forskningsspørgsmål, som blev undersøgt i specialets første del. De fire forskningsspørgsmål samt undersøgelsens anden del om andre italesatte faktorer fra specialets informanter besvarer specialets problemformulering. Specialets informanter består af tre kvinder, der alle har personlig erfaring med steroider, og deres narrativer udgør specialets empiri.

De to analysekapitler viste, at kvinders måde at bruge steroider på kan påvirkes af mange forskellige faktorer. Det blev tydeligt i analyserne og sidenhen i diskussionen at de udvalgte kriminologiske teorier til dels kan anvendes i belysningen af, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes, men at deres undsigelseskraft er ufuldstændig.

Kvinders måde at bruge steroider på kan påvirkes af en kæreste på individniveauet enten via elementer af læring eller via en styring af kvindens steroidbrug. Styringen af kvindens brug uden elementer af læring udfordrer Ronald L. Akers' læringsteoris grundpræmis om, at al læring går forud for adfærd. Forholdet til et miljø på gruppeniveau, hvor træning, steroider og især konkurrencer er vigtige elementer i miljøet, kan, ved brugen af Albert K. Cohens subkulturteori, belyse, hvordan deltagelse og en målsætning om at vinde bodybuilding konkurrencer kan anskues som et tilpasningsproblem, der *kun* kan løses ved brugen af steroider. Brugen af steroider bliver ved deltagelse i konkurrencer afgørende for hvilke typer præparater og i hvilke doser, kvinderne anvender steroiderne. Deltagelse i konkurrencer udfordrer det kvindelige kropsideal, hvilket ligeledes har betydning for typer af præparater og doser som kvinderne anvender.

Stigmatisering i sundhedsvæsenet på samfundsniveauet kan muligvis påvirke måden, hvorpå kvinder bruger steroider ud fra Lawrence W. Shermans stigmatiseringsteori, men effekten af stigmatiseringen er tydeligere i steroidbrugeres brug af sundhedsvæsenet. Brugen af Gresham M. Sykes' og David Matzas neutraliseringsteknikker kan retfærdiggøre måden kvinderne bruger

steroider på, men en anfægtelse af brugen af neutraliseringsteknikker kan også stille spørgsmålstejn ved måden. Nogle bivirkninger, der opleves af kvinderne som særligt alvorlige, kan føre til et mindsket eller anderledes brug af steroider ved at enkelte præparater fravælges. Anskues en bivirkning som en form for straf ud fra Akers' læringsteori, kan det belyse, hvorfor en bivirkning kan have en adfærdskorrigerende effekt. Andre bivirkninger, kvinderne allerede oplever, eller som ikke opleves af kvinderne som særligt alvorlige fungerer ikke adfærdskorrigerende og påvirker ikke måden, hvorpå kvinder bruger steroider. Familiens og omgangskredsens reaktioner påvirker måden kvinderne bruger steroider på ved enten at provokere til et mere ekstremt brug på grund af, at kvinden trodser reaktionen eller til et mindsket brug på grund af et frafald af folk i kvindens omgangskreds.

Uvante pauser i steroidbruget kan påvirke kvinders måde at starte forbruget af steroider op igen, ved at kvinden enten tager andre og stærkere præparater end aftalt med kvindens coach eller, hvad kvinden selv oplever som hensigtsmæssigt.

Ved inddragelsen af de udvalgte kriminologiske teorier har det været muligt at belyse kvinders måde at bruge steroider på fra flere forskellige vinkler, hvilket har bidraget til at forstå den komplekse problemstilling. De udvalgte kriminologiske teorier har, som vist i analysen og diskussionen, belyst vigtige aspekter af, hvordan kvinders måde at bruge steroider på påvirkes. Samtidig har analysen og diskussionen vist at den enkelte teoris undsigelseskraft ikke er fuldkommen og teorien har ikke kunnet belyse alle aspekter af den enkelte faktors påvirkning for måden, hvorpå kvinder bruger steroider. Fundene i analysen, som teorierne ikke har kunnet belyse, og de i diskussionen fremhævede andre mulige teoretiske perspektiver kan fremadrettet undersøges, for at få større indsigt i, hvordan kæresten, miljøet, stigmatisering i sundhedsvæsenet og brugen af neutraliseringsteknikker kan påvirke måden hvorpå kvinder bruger steroider.

8| Referenceliste

Abrahin, Odilon m.fl. 2017. "Anabolic-androgenic steroid use among Brazilian women: an exploratory investigation". *Journal of Substance Use* 22(3): 246–52.

Abrahin, Odilon Salim Costa m.fl. 2013. "Prevalence of the use of anabolic androgenic steroids by physical education students and teachers who work in health clubs". *Revista Brasileira de Medicina do Esporte* 19(1): 27–30.

Ahrens, Kevin, og Emil Thorbjörnsson. 2017. "99 procent oplever bivirkninger ved steroider: Marco vågnede med kæmpe overarme". DR. <https://www.dr.dk/nyheder/viden/99-procent-oplever-bivirkninger-ved-steroider-marco-vaagnede-med-kaempe-overarme> (11. august 2019).

Akers, Ronald L. 1985. "A Social Learning Perspective on Deviant Behavior". I *Deviant Behavior: A Social Learning Approach*, Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company, 39–61.

Anti Doping Danmark. "Anabole androgene steroider". *antidoping.dk*. https://www.antidoping.dk/undervisning/dopingstoffer_og_metoder/anabole_androgene_steroider (1. april 2019).

Breivik, Gunnar, Dag Vidar Hanstad, og Sigmund Loland. 2009. "Attitudes towards Use of Performance-Enhancing Substances and Body Modification Techniques : A Comparison between Elite Athletes and the General Population". 737-754.

Brinkmann, Svend. 2017. "Etik i en kvalitativ verden". I *Kvalitative Metoder: En grundbog*, red. Lene Tanggaard og Svend Brinkmann. København: Hans Reitzel, 463–81.

Börjesson, Annica m.fl. 2016. "Recruitment to Doping and Help-Seeking Behavior of Eight Female AAS Users". *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy* 11(1): 1–6.

Cloward, Richard A., og Lloyd E. Ohlin. 2011. "Delinquent Subcultures". I *Delinquency and Opportunity - A Theory of Delinquent Gangs*, New York: Routledge, 1–30.

Cohen, Albert K. 1955. *Delinquent Boys: The Culture of the Gang*. Illinois: The Free Press.

Coleman, James William. 1989. "The Causes". I *The Criminal Elite - The Sociology of White Collar Crime*, New York: St. Martin's Press, 199–242.

Copes, Heith, og J. Patrick Williams. 2007. "Techniques of Affirmation: Deviant Behavior, Moral Commitment, and Subcultural Identity". *Deviant Behavior* 28(3): 247–72.

Cullen, Francis T., Robert Agnew, og Pamela Wilcox. 2014a. "A Social Learning Theory of Crime". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 140–53.

———. 2014b. "Anomie/Strain Theories of Crime". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 166–76.

———. 2014c. "Developmental Theories: Crime and the Life Course". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 511–24.

———. 2014d. "Labeling, Interaction, and Crime: Societal Reaction and the Creation of Criminals". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 253–63.

———. 2014e. "Learning to Be a Criminal: Differential Association, Subcultural, and Social Learning Theories". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 127–35.

———. 2014f. "Primary and Secondary Deviance". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 263–66.

Czarniawska, Barbara. 2015. "Narratologi og feltstudier". I *Kvalitative metoder - en grundbog*, red. Lene Tanggaard og Svend Brinkmann. Hans Reitzels Forlag, 273–96.

Dopingloven - Lov om forbud mod visse dopingmidler - retsinformation.dk. 1999. <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=21128> (1. april 2019).

Downes, David, Paul Rock, og Eugene McLaughlin. 2016. "Culture and Subculture". I *Understanding deviance*, Oxford: Oxford University Press, 123–60.

Griffiths, Scott, Stuart B. Murray, og Jonathan M. Mond. 2016. "The Stigma of Anabolic Steroid Use". *Journal of Drug Issues* 46(4): 446–56.

Innerdal, Ingveig. 2015. "Anabole steroider blant kvinner - En kvalitativ undersøkelse av rekruttering, motiv og bivirkninger ved bruk av anabole steroider". Norges idrettshøgskole.

Jacobsen, Michael Hviid. 2018. "Metoder i studiet af kriminalitet - konturerne af kriminologiens teoriehistorie, metodespor og anvendelsesmuligheder". I *Metoder i Kriminologi: Kilder, teknikker og tematikker*, Hans Reitzels Forlag, 11–53.

Jensen, Sune Qvotrup. 2010. ">>Østerbro Outlaws<< - om subkulturteori og marginaliserede unge mænd med indvandrerbaggrund". *Tidsskrift for ungdomsforskning* 10(1): 3–21.

Juul, Søren. 2012. "Hermeneutik". I *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori - En indføring*, red. Søren Juul og Kirsten Bransholm Pedersen. Hans Reitzels Forlag, 107–48.

Jørstad, Marie Lindvik, Thea Steen Skogheim, og Hans Bugge Bergsund. 2018. "'Mer Hjelp, Mindre Moralpreken': Hva Brukere Av Anabole-Androgene Steroider Ønsker Fra Helsetjenestene". *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* 35(1): 69–76.

Kimergård, Andreas, og Jim McVeigh. 2014. "Environments, Risk and Health Harms: A Qualitative Investigation into the Illicit Use of Anabolic Steroids among People Using Harm Reduction Services in the UK". *BMJ Open* 4(6): 1–7.

Korkia, P., P. Lenehan, og Jim McVeigh. 1996. "Non-medical use of androgens among women". *The Journal of Performance Enhancing Drugs* 1(2): 71–76.

Kristiansen, Søren. 2015. "Kvalitative Analyseredskaber". I *Kvalitative Metoder - En Grundbog*, red. Svend Brinkmann og Lene Tanggaard. Hans Reitzels Forlag, 481–96.

Københavns Kommune. "Anabole steroider". [ungeogrusmidler.kk.dk](https://ungeogrusmidler.kk.dk/artikel/anabole-steroider).
<https://ungeogrusmidler.kk.dk/artikel/anabole-steroider> (1. april 2019).

Lov om ændring af forskellige love på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område. 2004.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=9867> (1. april 2019).

Mattingly, Cheryl. 2013. "Moral Selves and Moral Scenes: Narrative Experiments in Everyday Life". *Journal of Anthropology* 78(3): 301–27.

Maycock, Bruce, og Peter Howat. 2005. "The barriers to illegal anabolic steroid use". *Drugs: Education, Prevention and Policy* 12(4): 317–25.

McRobbie, Angela. 2000. "Settling Accounts with Subcultures: A Feminist Critique". I *Feminism and Youth Culture*, London: Macmillan Press LTD, 26–43.

Morris, Robert G., og Heith Copes. 2012. "Exploring the Temporal Dynamics of the Neutralization/Delinquency Relationship". *Criminal Justice Review* 37(4): 442–60.

Nedergaard, Anders. a. "Anabole steroider - struktur og virkning". *bodylab.dk*. <https://www.bodylab.dk/shop/anabole-steroider-struktur-424c1.html> (1. april 2019).

———. b. "Bodylab - en dopingundersøgelse". *bodylab.dk*. <https://www.bodylab.dk/shop/bodylab-en-dopingundersoegelse-671c1.html> (17. august 2019a).

———. c. "Hvor farligt er det at bruge doping? - Patienthåndbogen på sundhed.dk". *sundhed.dk*. <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/sundhedsoplysning/idraet-og-motion/hvor-farligt-er-det-at-bruge-doping/> (1. april 2019b).

Onakomaiya, Marie M., og Leslie P. Henderson. 2016. "Mad Men, Women and Steroid Cocktails: A Review of the Impact of Sex and Other Factors on Anabolic Androgenic Steroids Effects on Affective Behaviors". *Psychopharmacology* 233(4): 549–69.

Pedersen, Willy, Lars Wichstrøm, og Morten Blekesaune. 2001. "Violent Behaviors, Violent Victimization, and Doping Agents: A Normal Population Study of Adolescents". *Journal of Interpersonal Violence* 16(8): 808–32.

Presser, Lois, og Sveinung Sandberg. 2015. "Introduction: What Is the Story". I *Narrative Criminology - Understanding Stories of Crime*, red. Lois Presser og Sveinung Sandberg. New York: NYU Press, 1–20.

Riis, Ole. 2012. "Kvalitet i kvalitative studier". I *Kvalitative udfordringer*, red. Michael Hviid Jacobsen og Sune Qvotrup Jensen. København: Hans Reitzels Forlag, 345–75.

Sagoe, Dominic, Cecilie Schou Andreassen, og Ståle Pallesen. 2014. "The Aetiology and Trajectory of Anabolic-Androgenic Steroid Use Initiation: A Systematic Review and Synthesis of Qualitative Research". *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy* 9(1): 1–14.

Sandberg, Sveinung. 2010. "What can 'Lies' Tell Us about Life? Notes towards a Framework of Narrative Criminology". *Journal of Criminal Justice Education* 21(4): 447–65.

———. 2018. "Narrativ kriminologi - tematisk, strukturel, performativ og dialogisk analyse". I *Metoder i kriminologi: Kilder, teknikker og tematikker*, red. Michael Hviid Jacobsen. Hans Reitzels Forlag, 233–61.

Sherman, Lawrence W. 1993. "Defiance, Deterrence, and Irrelevance: A Theory of the Criminal Sanction". *Journal of Research in Crime and Delinquency* 30(4): 445–73.

Singhammer, John, og Bjarne Ibsen. 2010. *Motionsdoping i Danmark - En kvantitativ undersøgelse om brug af og holdning til muskelopbyggende stoffer*. Syddansk Universitet: Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund.

Sykes, Greham M., og David Matza. 2014[1957]. "Techniques of Neutralization: A Theory of Delinquency". I *Criminological Theory: Past to Present - Essential Readings*, New York: Oxford University Press, 221–28.

Tanggaard, Lene, og Svend Brinkmann. 2015. "Kvalitet i Kvalitative Studier". I *Kvalitative Metoder: En Grundbog*, red. Lene Tanggaard og Svend Brinkmann. Hans Reitzels Forlag, 521–32.

— — —. 2017. "Interviewet: Samtalen som forskningsmetode". I *Kvalitative metoder: En grundbog*, red. Lene Tanggaard og Svend Brinkmann. København: Hans Reitzel, 29–51.

Vinther, Anders Schmidt, og Malene Radmer Johannisson. 2018. *Håndbog om motionsdoping - Baggrunds- og praksisviden om brug af dopingstoffer i motions- og fitnesscentre*. Aalborg Kommune: Anti Doping Danmark.

Yu, Jessica, Thomas Hildebrandt, og Nicholas Lanzieri. 2015. "Healthcare professionals' stigmatization of men with anabolic androgenic steroid use and eating disorders". *Body Image* 15: 49–53.

Zahnow, Renee, Jim McVeigh, Jason Ferris, og Adam Winstock. 2017. "Adverse Effects, Health Service Engagement, and Service Satisfaction Among Anabolic Androgenic Steroid Users". *Contemporary Drug Problems* 44(1): 69–83.

Åkerström, Malin, og David Wästerfors. 2018. "Kvalitative interviews - praktiske råd og analytiske muligheder". I *Metoder i kriminologi: kilder, teknikker og tematikker*, red. Michael Hviid Jacobsen. Hans Reitzels Forlag, 141–70.

Aalborg Universitet. 2019. "Værktøjskassen". www.studerende.aau.dk.
<https://www.studerende.aau.dk/gdpr/vaerktoejskassen/> (16. maj 2019).

Bilag

Bilagsoversigt

Bilag 1: Søgeord og databaser anvendt ved litteratursøgningen

Bilag 2: Interviewguide

Bilag 3: Samtykkeerklæring

Bilag 4: Oplysning om interviewets formål og rammer

Fortrolige bilag:

Bilag 5: Transskribering af interview med Sanne

Bilag 6: Transskribering af interview med Anne

Bilag 7: Transskribering af interview med Kamilla

Bilag 1: Søgeord og databaser anvendt ved litteratursøgningen

	Indledende søgning	Søgning om relationer	Søgning om grupper	Søgning om stigmatisering
<u>Søgningsspecifikke ord</u>	Use, using	Relation*	Norm*	Stigma*
	abuse	Introduc*	Culture	
	motivation*	Influenc*	Subculture	
		Encourage*		
		Advice*		
<u>Stofferne</u>	AAS Androgenic anabolic steroids Performance enhancing ergogenic steroid* doping antidoping intoxicants PED Image enhancing anabolic*			
<u>Brugere</u>	Wom?n female girl*			

Søgedatabaser:

- Social Science Premium Collection
- Sociological Abstracts
- Scopus
- Google Scholar

Bilag 2: Interviewguide

Interviewguide	
<p>Introduktion: Interviewet omhandler brugen af steroider blandt kvinder</p> <p>Anonymitet: Du vil være anonym og ikke genkendelig i projektet</p> <p>Samtykkeerklæring: Forklaring og underskrift</p> <p>Optagelse: Interviewet vil blive optaget og transskriberet.</p> <p>Tid: Interviewet vil tage maks. 60 minutter</p>	
Forskningsspørgsmål	Interviewspørgsmål
Indledende spørgsmål	<p>Vil du fortælle lidt om, hvordan du kom i gang med at træne?</p> <p>(Temaer: Begyndelse af træning, træningens udvikling)</p>
<i>Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på af forholdet til et miljø, hvor steroider forekommer?</i>	<p>Vil du fortælle om dit brug af steroider?</p> <p>(Temaer: hvordan bruges de, hvor normalt er det, hvor meget fylder det)</p>
<i>Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på via en læringsproces af belønning, straf og imitation, som de gennemgår med deres kæreste?</i>	<p>Hvordan blev du introduceret til brugen af steroider?</p> <p>Jeg har læst, at flere kvinder fortæller, at deres kæreste har stor indflydelse på, at de begynder med at tage steroider – hvad tænker du om det?</p>
<p><i>Hvordan påvirkes kvinders måde at bruge steroider på af den stigmatisering de oplever i det offentlige rum og i sundhedsvæsenet?</i></p> <p><i>Hvordan forholder kvinderne sig til den måde, de bruger steroider på ud fra brugen af neutraliseringsteknikker?</i></p>	<p>Hvad er din holdning til anabole steroider?</p> <p>Jeg har læst, at mange kvinder kun fortæller det til deres kærester, fordi de er bange for at blive stemplet af andre – hvad tænker du om det?</p> <p>Jeg har læst, at der er mange, der bruger AAS, som ikke anser det som kriminelt – hvad tænker du om det?</p> <p>Jeg har læst, at der er mange, som bruger steroider, der oplever at blive stigmatiseret i sundhedsvæsenet – har du oplevet det? Og hvad har du oplevet?</p>

Samtykkeerklæring til brug af audiooptagelser

I forbindelse med studerende ved Aalborg Universitet Emilie Hougaard og dennes projekt på 4. semester omhandlende kvinders brug af steroider samt lektor fra Syddansk Universitet Dorthe Brogård Kristens projekt omhandlende optimering af træning, giver jeg hermed min tilladelse, til at sessioner må bruges i forbindelse med disse to nævnte projekter ud fra følgende aftaler og specificeringer:

Jeg giver min tilladelse til,

JA NEJ

- at sessionerne må audiooptages

- at skriftlig beskrivelse og analyse af materialet i anonymiseret form må bruges i forbindelse med den studerendes specialeopgave samt lektorens beskrevne projekt.

Forudsætningen for denne samtykkeerklæring er, at alt materiale bliver opbevaret sikkert og fortroligt i henhold til Datatilsynets krav. Materialet bliver opbevaret indtil udgangen af 2019, hvorefter det slettes. Alle der har tilladelse til at se materialet har tavshedspligt. Det er altid muligt at trække denne samtykkeerklæring tilbage, hvorefter audiomateriale vil blive slettet.

Deltagers navn

Studerendes navn

Dato

Deltagers Underskrift

Spørgsmål angående samtykke er velkomne, og du kan kontakte den studerende på følgende e-mail: ehouga16@student.aau.dk eller emiliehougaard@gmail.com

Bilag 4: Oplysning om interviewets formål og rammer

Forskningsinterview om kvinders brug af steroider

Lidt om projektet:

Undersøgelsen er en del af en specialeopgave ved Aalborg Universitet i foråret 2019. Opgaven omhandler kvinders brug af steroider, idet forskningen på dette område er yderst sparsom. Opgavens fokus er på kvinders steroidbrug, hvordan de kom i gang med at tage steroider samt deres holdninger til steroider.

Lidt om interviewet:

Du vil som interviewperson blive interviewet alene og svare så uddybende, som du har lyst. Interviewet skal ikke skabe ubehag for deltageren. Du vil blive interviewet af mig, som har tavshedspligt, og interviewet vil blive udført på et aftalt tid og sted.

Interviewene er fortrolige og alle personoplysninger bliver anonymiseret. Det vil ikke være muligt at identificere deltagerne i studiet.